BOSTON PUBLIC LIBRARY
COPLEY SQUARE
BOSTON 17, MASS.

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose metams $4.00
pusei metų $2.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 39 "Keleivio" Telefonas: AN 8-3071 SOUTH BOSTON, MASS. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 30, 1959 Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 8, 1879 Atskiro numerio Kaina 10 Centų 54-TIEJI METAI

Sovietų Svečias Išvažiavo Nesutikimai Paliko Tie Patys

Sovietų Diktatoriaus Pasitarimai Su Prezidentu Nieko Neišsprendė; Dėl Ginčijamųjų Klausimų Bus Tariamasi Vėliau; Bolševikų Diktatorius į Bažnyčią Nėjo, Bet "Atsipirko" Geru Darbu Kunigui Juozui Prunskiui.

Sovietų Rusijos diktatorius Nikita Chruščiov sekmadienį rugsėjo 27 d. apleido Ameriką ir išskrido su savo šeima namo. Grįžęs namo N. Chruščiovas tuoj pat pakils į naują kelionę į komunistinę Kiniją, kur jis dalyvaus 10 metų kinų komunistinės revoliucijos pergalės minėjime ir turės svarbius pasitarimus su Kinijos komunistų vadais.

Nuo pektadienio ik sekmadienio Sovietų svečias turėjo pasitarimus su prezidentu D. D. Eisenhoweriu. Apie jų pasitarimus plačiau dar nepranešama, bet iš jau paskelbtų pranešimų žinoma, kad pasitarimuose nebuvo išspręstas nė vienas ginčijamas klausimas, tik buvo susitarta dėl tų klausimų tartis vėliau. Pasitarimai tarp prezidento ir sovietų svečio buvę atviri ir šrdingi, be jokių išsišokimų ir priekaištų.

Pereitą savaitę N. Chruščiovo lankymasis praėjo kiek geresnėje nuotaikoje. Svečias buvo širdingai pasitiktas San Francisco mieste, Iowa valstijoj ir Pittsburghe, todėl jis geresnėj nuotaikoj grįžo į Washingtoną. Taip pat ir Chruščiovo žmona, Nina Chruščiova antrą lankymosi savaitę turėjo keletą pasikalbėjimų su spaudos žmonėmis, papasakojo apie Chruščiovo šeimos gyvenimą ir paliko amerikiečiuose geraširdės, prie savo šeimos prisirišusios moters įspūdį.

Sekmadienį N. Chruščiov prezidento buvo pakviestas vykti į bažnyčią kartu su juo, bet svečias atsisakė, kad ten Sovietijoj "nekiltų triukšmas", bet jis lyg juokais pasižadėjo į bažnyčią nėjimą atpirkti kokiu nors geru darbu.

Tą gerą darbą jis ir atliko. Savo pasimatyme su spaudos atstovais sekmadienį jį pakalbino kun. Juozas Prunskis, marijonų leidžiamo dienraščio "Draugas" redaktorius ir įteikė jam prašymą, kad Chruščiovas leistų atvykti Amerikon kun. J. Prunskio motinai, 71 metų moteriai. Chruščiovas pažadėjo prašymą patenkinti.

Chruščiovas padarė gerą darbą ir Leonų šeimai. Leonai 1944 metais pasitraukė į Vakarus, o jų du vaikai, sūnus ir duktė paliko Lietuvoje. Leonai iš Chicagos nuvyko į Iową, ten gavo progos įteikti Chruščiovui prašymą, kad jis leistų jų vaikams atvykti į Ameriką. Chruščiovas pažadėjo tą padaryti . . . Panašiai Pittsburghe Chruščiovas pažadėjo Armonui iš Clevelando, kad jo žmona ir vienas sūnus galės atvykti į Ameriką.

Pranešime apie prez. Eisenhowerio ir svečio Chruščiovo pasitarimus sakoma, kad buvo išsiaiškinti įvairūs klausimai ir buvo prieita nuomonės, kad nusiginklavimo klausimas dabartiniu metu yra pats svarbiausias. Pasitarimai padėsią tuos klausimus spręsti ir todėl bus naudingi vėlesnėms deryboms. Pranešimas taip pat sako, kad buvo aptartas ir Vokietijos klausimas, o dėl Berlyno reikalo bus tariamasi vėliau, kada bus painformuotos kitos suinteresuotos valstybės. Taip pat buvo aptartas ir prekybos pagyvinimo klausimas tarp Amerikos ir Sovietų Rusijos.

Gal svarbiausias pranešimo punktas yra tas, kad prez. Eisenhoweris ir N. Chruščiovas sutarė visus ginčijamus klausimus spręsti derybomis, vengiant karo.

Prezidentas D. Eisenhoweris vyks į Sovietų Rusiją tik kitą pavasarį, nes su juo važiuos ir jo anūkai, o pavasarį laikas gražesnis lankyti Sovietų kraštą . . . Žinoma, tikras lankymo laikas priklausys nuo vėlesnių susitarimų.

Spauda ir Amerikos visuomenė ilgai dar aiškinsis N. Chruščiovo lankymosi svarbą ir to lankymosi įtaką į dviejų galingiausiųjų pasaulio kraštų santykius.

IR JIE ŠOKA

Šita mažų eskimų pora šoka surengtame pokyly tolimame Alaskos kampe Cape Perry, ten, kur eina radaro įspėjimo stočių linija.

TRUMANAS PATARIA CHRUSČIOVUI TURĖTI KANTRYBĖS

Buvęs prezidentas Harry S. Trumanas (kairėj), kuris atsisakė dalyvauti buvusio Niujorko gubernatoriaus Harrimano surengtame Chruščiovui pokyly, pataria Nikitai mokintis kantrybės, kai jis yra "badomas" adatomis, tai yra kai jam duodami sunkesni klausimai. Dešinėj Nikita vaikšto San Francisco gatvėmis. Jis sustojo, kad jį galėtų nufotografuoti.

Belgų Kongo Afrikoj Gaus Autonomiją

Belgijos vyriausybė skubina išleisti naujus patvarkymus dėl suteikimo savo Kongo kolonijai gana plačios autonomijos.

Seniau belgai visai negalvojo apie autonomiją ar savivaldą Kongo kolonijai, bet pernai ir šiais metais kilusios riaušės parodė belgams, kad ir jų kolonijoj nepriklausomybės judėjimas auga ir negalės būti sulaikytas.

Todėl kaip pirmą žingsnį į apsisprendimą belgai nutarė suteikti Kongo kolonijai plačios autonomijos teises.

Japonijoj Siautė Baisiausia Audra

Pereitą savaitgalį Japonijoj siautė nepaprastai smarki audra, kuri pridarė labai daug nuostolių. Audroje žuvo 1158 žmonės, 4433 buvo sužeisti ir 1363 yra dingę. 811,388 žmonės paliko be pastogės, jų namai audros buvo sugriauti ar jūros vandens užlieti.

Audros smarkumas galima spėti iš to, kad vėjas protarpiais pūtė 160 mylių per valandą greičiu.

Audra padarė nuostolių ir amerikiečių oro bazei Tachikava, kuri turėjo apie $50,000 nuostolių.

Gynybos Sekretorius Rengiasi Trauktis

Krašto gynimo sekretorius McElroy rengiasi pasitraukti iš savo vietos šių metų gale. Spauda jau praneša, kad jo vietininku numatomas jo pavaduotojas Gates.

Jau pernai ėjo kalbos, kad krašto gynimo sekretorius trauksis iš savo vietos. Kaipo priežastį jo pasitraukimo minimas jo privatus biznis, kuris reikalauja šeimininko priežiūros.

Vienuolis Nušovė Ceilono Premjerą

Pereitą penktadienį vienas budistų vienuolis iš revolverio nušovė Ceilono ministerių pirmininką S. W. D. Bandaranaike. Greit po to pasikėsinimo ministerių pirmininkas mirė, o jo vietą užėmė W. Dahanayke.

Budistų vienuoliai jau kuris laikas reikalavo, kad Ceilonas būtų tvarkomas kaip budistinė valstybė, kurioje budistų tikyba būtų valstybinė tikyba. Atrodo, kad tai ir buvo viena iš priežasčių, kodėl ministerių pirminnikas buvo revolverio šūviais pašalintas iš savo vietos.

Ceilono politikoje laukiama žymių sukrėtimų ir kovų po ministerio pirmininko nužudymo. Ceilono vyriausybės vadas dar šią savaitę buvo pasiruošęs lankyti Ameriką ir čia jis buvo laukiamas kaip mūsų vyriausybės svečias.

NEPASTOVUS ŽMOGUS

Nicholas Petrulli nuvykęs į Maskvą atsisakė Amerikos pilietybės ir prašė Sovietų pilietybės, bet greit apsigalvojo ir nuo prašymo atsisakė. Dabar jis sugrįžo į Niujorką. Jis gyvena Valley Stream, N. Y. ir dirba metalo fabrike.

Naujos Kalbos Apie Pavergtų Vadavimą

Republikonų partija jau yra nutarusi ateinančiais metais per rinkimus skelbti kaip savo tikslą pavergtųjų Europos tautų išvadavimą iš bolševikiško jungo taikiomis priemonėmis.

Rinkimuose 1952 metais republikonų partija garsiai skelbė pavergtųjų tautų vadavimą. Rinkimuose tas šūkis dažnai buvo kartojamas.

Bet greit po rinkimų "vadavimo politika" pasidarė nebepatogi, nes atrodė gana karinga, todėl prie "vadavimo politikos" buvo prikergti žodžiai "taikiomis priemonėmis".

Kiek vėliau "vadavimas" buvo išėjęs iš mados, o dabar jis vėl "taikiomis priemonėmis" atgaivinamas rinkimų reikalui.

Indijos ir Kinų Pasienyje Neramu

Kinų komunistai tęsia "sienų atitaisymą" su Indija ir daugelyje vietų pasienyje pastumėjo savo kariuomenę pirmyn į Indijos teritoriją. Siena tarp Indijos ir Kinijos yra 2,600 mylių ilga, todėl visą sieną neįmanoma apstatyti kariuomene ir kinų komunistai visada suras progų įžengti į Indijos teritoriją ir joje įsistiprinti.

Kinų komunistai "taiso" sienas iš Tibeto teritorijos, kurią jie dabar naujai užkariauja iš Tibeto sukilėlių.

Indijoj kinų komunistų sauvaliavimas pasieniuose kelia didelio nerimo ir pasipiktinimo.

Amerika ir Sovietų Rusija susitarė pasikeisti moksliškais patyrimais medicinos srityje ir ateityje bendradarbiauti kovoje prieš įvairias ligas. Toks susitarimas nesiriša su N. Chruščiovo lankymusi, bet yra išdava įvairių pasitarimų tarp Sovietijos ir Amerikos gydytojų. Ateityje gal net bus įkurti bendri ligų tyrinėjimo centrai.

Vyriausybė Išsijudina Kištis, Kad Plieno Streikas Baigtųsi

Plieno Streikas Po 11 Savaičių Kenkia Krašto Ūkiui; Daug Dirbtuvių Trūksta Plieno, Mažina Savo Veiklą; Vyriausybė Imsis Žygių Streiką Pabaigti, Bet Dar Nežinoma Kaip; Derybos Tarp Unijos ir Darbdavių Nutrūko.

Amerikos Lakunai Savanoriai Laose

Pirmieji 9 amerkiečiai lakūnai išvyko į Laosą, kur jie įsijungs į lakūnų savanorių grupę Laoso vyriausybės tarnyboje. Amerikiečiai lakūnai yra vadovaujami majoro lakūno Cliffton L. Speer, kuris jau kuris laikas yra pasitraukęs iš aktingos karo tarnybos.

Amerikos lakūnai savanoriai Laose tarnaus, kaip kadaise panaši amerikiečių savanorių grupė tarnavo Kinijoj, kada japonai ją užpuolė, o Amerika dar buvo neutrali.

Nauja savanorių grupė vadinasi "American Flayers for Laos". Kol kas jų yra tik užuomazga, bet jeigu Laose karas užsitęstų, tada savanorių grupė neabejojamai padidės.

CEILONE VIENUOLIAI NESIRODO GATVĖSE

Vienas budistų vienuolis, 30 metų Somorama Thero, praeitą pektadienį nušovė Ceilono ministerių pirmininką. Dėl tos priežasties žmonės taip įniršo prieš vienuolius, kad laidojant ministerių pirmininką ir dieną prieš tai vienuoliai negalėjo pasirodyti gatvėse, nes jiems grėsė žmonių kerštas. Kai kur žmonės užpuldinėja vienuolius ir juos apdaužo. Iš 9 su viršum milionų Ceilono gyventojų 7 su viršum yra budistų tikybos.

NIKITA KALTAS

Tas vyras Antoine Sinibaldi į policijos rankas pakliuvo per Chruščiovą. Jis dirbo San Francisco viešbutyj, kuriame sustojo Chruščiovas. Policija, aišku, prieš tai patikrino visus jo tarnautojus ir išaiškino, kad Antoine yra seniai policijos ieškomas, nes kaltinamas prieš 13 metų Paryžiuje užmušęs moterį.

Plieno stereikas jau tęsiasi 12-tą savaitę. Plieno pradeda vis labiau trūkti, o todėl ir vyriausybė pradeda galvoti, kad gana bus "neutralumo" ir reikės ką nors daryti, kad streikas pasibaigtų.

Praneša, kad vyriausybė norėjo paskirti komisiją padėčiai išaiškinti ir pasiūlyti kokį nors sprendimą plieno ginčui, bet darbdaviai tam pasipriešino ir vyriausybė linksta panaudoti Taft - Hartley įstatymą, pagal kurį teismas gali įsakyti streiką nutraukti 80-čiai dienų. Laukiama, kad vyriausybė taip padarys. Tiesioginės derybos tarp unijos ir darbdavių nutrūko. Unija sako, kad darbdaviai tik juokus krečia iš derybų ir nutraukė bergždžius pasikalbėjimus.

Unijos pirmininkas McDonald pereitą penktadienį išėjo iš derybų su darbdaviais ir sakė, kad jie nebenori dalyvauti komedijoj. Darbdaviai nenori daryti jokių nuolaidų.

Anglijoj Rinkimų Kampanija Karštėja

Anglų rinkiminė kampanija eina karštyn. Abiejų partijų šaukiami vieši mitingai sutraukia didesnes minias ir mitinguose netrūksta karštų ginčų ir net bandymų priešininkų mitingus suardyti.

Užsienių politika rinkimų kovoj mažiau minima, negu buvo laukiama. Darbiečiai eina į rinkimus su ištisa programa naujų socialinų reformų, jie siūlo geresnę globą jaunųjų, geresnį išsimokslinimą visiems ir aukštesnes pensijas seniems žmonėms. Konservatoriai sako, kad naujos socialinės reformos nuves kraštą į infliaciją ir kitokias negeroves.

Kova eina dėl 630 vietų parlamente. Senajame parlamente buvo 339 konservatoriai atstovai, 278 darbiečiai, šeši liberalai ir vienas nepriklausomas konservatorius. Rinkimai spalio 8 d.

21 ŠŪVIS

Svečias iš Maskvos N. Chruščiovas buvo pasitiktas ir išlydėtas 21 kanuolės šūviu, kaip priimami ir išlydimi valstybės galvos, prezidentai ir karaliai. Tai buvo daryta todėl, kad priduotų Sovietų vyriausybės vado lankymuisi daugiau iškilmingumo ir pompos. Sovietų Rusija turi savo prezidentą, kurio įtaka betgi lygi nuliui.

100,000,000 duoklių metuose

Daugelis lietuvių siunčia maisto ar drabužių paketus į Lietuvą savo giminėms ar pažįstamiems. Kitų kraštų ateiviai daro tą pat. Siuntiniai į Lietuvą, kaip ir į kitus kraštus atseina labai brangiai. Jie tokie brangūs todėl, kad už siunčiamus daiktus reikia mokėti aukštus muitus ir, be to, pasiuntimas ir įvairios rinkliavos baisiai pabrangina siuntinių kainą.

Viena kongreso komisija susidomėjo siuntinių biznių į "anapus" ir patyrinėjo, kaip amerikiečių kišenės yra apkraustomos bolševikų valdžių Sovietų Rusijoj, Lenkijoj, Čekoslovakijoj ir Vengrijoj. Komisija dabar paskelbė savo tyrinėjimo išdavas. Kongreso komisija priėjo išvadą, kad amerikiečiai, siųsdami maisto ir drabužių paketus savo artimiesiams Sovietų Rusijoj, Lenkijoj, Čekoslovakijoj ir Vengrijoj, **kasmet sumoka bolševikiškoms valdžioms tuose kraštuose po 100 milionų dolerių duoklių,** neskaitant pačių siunčiamųjų prekių kainos. Tiek bolševikų valdžios nulupa iš geraširdžių amerikiečių už jų siunčiamus paketus artimiesiems muitų ir visokių rinkliavų pavidalu!

Tai yra nesvietiškas plėšimas, bet komunistai visai nesisarmatydami papildo savo iždą doleriais iš giminėms siunčiamų dovanų paketukų. Žmonės čia neturi kitokio pasirinkimo; jie turi mokėti muitus už siunčiamus daiktus ir turi mokėti visas kitas aukštas rinkliavas, arba jie **visai turi nutraukti saviškių šelpimą bolševikų valdomuose kraštuose.** Įdomu, kad ir kongreso komisija abejojo, ar skelbti savo tyrinėjimo rezultatus, ar padėti juos į stalčių dulkėms ėsti. Mat, bijota, kad iškėlimas viešumon bolševikiško "šantažo" (blackmail) gali paskatinti komunistus visai uždaryti sienas pašalpos siuntiniams. Bet paskui nuspręsta, kad bolševikai per daug riebiai pelnosi, kad jie iš keršto patys savo pajamas sumažintų, uždrausdami paketų siuntimą iš Amerikos. Todėl kongreso komisija paskelbė tyrinėjimo išdavas, bet nesiūlo suvaržyti paketų siuntimo. Kongreso komisija tik atkreipia visuomenės dėmesį į tai, kaip komunistai išnaudoja žmonių vargą savuose kraštuose ir amerikiečių geraširdiškumą tam, kad iš paketukų giminėms riebiai pasipelnytų.

Pagal kongreso komisijos apskaičiavimą, kuris vargu yra visai tikslus, į Sovietų Rusiją buvo pasiųsta paketų vertės 70 milionų dolerių, ir iš tos sumos 23 milionai yra "duoklės" bolševizmui ir tik 47 milionai dolerių yra pasiųstųjų prekių vertė. Lenkai, čekai ir vengrai dar didesnę dalį paketų pasigriebia sau pavidale muitų ir kitokių rinkliavų. Be to, riebiai pelnosi ir bolševikų agentai, kurie čia Amerikoje priima siuntinius, juos apmuitina ir išsiunčia į anapus geležinės uždangos.

Iš mūsų patyrimo galime pasakyti, kad bolševikų valdžia Maskvoje daugiau negu trečdalį paketų vertės ima į savo kišenę. Štai keletas pavyzdžių: Siunčiamų prekių vertė $31,40, o pasiuntimas su muitais ir kitomis rinkliavomis kainuoja $39.44; paketo vertė $28.90 — pasiuntimas kainuoja $38.26; paketo vertė $26, pasiuntimas $45.59; paketo verrtė $8.08 (maistas), o pasiuntimas kainuoja $41,74; paketo vertė $10.33 (maistas), o pasiuntimas kainuoja $42.68; paketo vertė $16.97, o pasiuntimas kainuoja $33.04; paketo vertė $10.20, o pasiuntimas kainuoja $34.19. Tokių pavyzdžių galima duoti daugiau.

Čia paimti pavyzdžiai yra nurašyti iš pasiųstųjų paketų pakvitavimų, kurie yra mūs redakcijoj. Iš jų matome, kad pasiuntimas su visokiais muitais, rinkliavomis ir neišvengiamomis pašto išlaidomis kainuoja dvigubai ar net trigubai ir daugiau, negu siunčiamųjų prekių vertė. Taip bolševizmas išnaudoja žmonių vargą ir amerikiečių norą padėti vargstantiems žmonėms.

Prieš tokį banditizmą ginklų nėra. Deja, nėra.

Keistas svečias

Sovietų Rusijos valdovas Nikita Chruščiov, keliaudamas po Ameriką, vienoje vietoje nusiskundė, kad jam lengviau yra kalbėtis su Amerikos kapitalistais, negu su Amerikos darbininkų atstovais. Esą, su kapitalistais gali kalbėti apie biznį ir jokių nesusipratimų nėra, o su darbininkų atstovais kas kita . . .

Neaišku, kodėl Chruščiovas norėjo susitikti su Amerikos unijų atstovais. Taip pat neaišku, kodėl kai kurių unijų atstovai norėjo su juo susitikti ir leistis į ginčus dėl laisvės, dėl streikavimo teisės, dėl tautų apsisprendimo teisės, dėl vengrų sukerdynių ir dėl kitų klausimų. Juk unijų vadai seniai žino, kaip komunistai į tokius klausimus žiūri, todėl jie nieko naujo iš Chruščiovo negalėjo išgirsti, o Chruščiovas seniai turėjo žinoti, kaip demokratiško nusistatymo darbininkai žiūri į komunizmą ir ypač į rusiško komunizmo praktiką.

Bet visgi buvo sutarta susitikti San Francisco mieste prie vakarienės. Tris valandas Chruščiovas praleido su aštuoniais darbininkų unijų vadais ir per tą laiką nė vienas klausimas nebuvo rimtai aptartas, nė vienu klausimu nebuvo prieita vieningos nuomonės, bet užtat Chruščiovas išsiplūdo daugiau negu ir jam sveika, o unijų vadai dar kartą įsitikino, kad su bolševiku kalbėtis apie laisves yra tuščias reikalas.

Paminėsime keletą klausimų, kurie buvo paliesti unijistų vakarienėje su Sovietų Rusijos diktatoriu.

Teisė streikuoti Rusijoj

Unijų vadai pakėlė klausimą, ar Sovietų darbininkai turi teisę streikuoti, jei jie kitaip negali pašalinti nepakenčiamų darbo sąlygų ar išsikovoti aukštesnių uždarbių?

Chruščiovas aiškino, kad **juridiškai** (teisiškai) darbininkai turi streikų teisę ir per 40 metų Sovietijoj yra buvę streikų, bet dabartiniu laiku streikų Sovietijoj nėra, nes darbininkai, unijos ir vyriausybė yra vieningos nuomonės.

Jūrininkų unijos vadas Curran klausia, ar praktiškai darbininkai turi teisę streikuoti? Į tai Chruščiovas atsako: "Juridiškai taip".

Tada tą patį klausimą pakelia automobilių darbininkų unijos vadas Reuther. Jis sakosi dirbęs 18 mėnesių Gorkij miesto automobilių dirbtuvėj ir išvažinėjęs visą Rusiją skersai ir išilgai. Jis sakosi buvęs Sovietų Rusijos unijų narys, bet rusiškos unijos yra tas pats, ką čia Amerikoje vadinama "kompanijos unija", darbdavio įrankis. Sovietuose unijos yra vyriausybės — darbdavio įrankis. Po to pasakymo kyla triukšmas ir pasikalbėjimo užrašyti nebegalima buvo, nes Chruščiovas pradėjo svalstytis žodžiais kaip iš kulkosvydžio. Aprimus visiems, Reuther ir vėl klausia, ar Chruščiovas gali nurodyti bent vieną atsitikimą, kur Sovietų unijos ar bent kuri nors viena unija būtų kitokios nuomonės kaip vyriausybė? Chruščiovas ir vėl paraudonavo ir ėmė berti piktus žodžius, kyla naujas triukšmas. Reuther pastebi, kad "kiekvieną kartą, kai aš užduodu aštresnį klausimą, jis (Chruščiovas) neatsako į klausimą, bet pyksta . . ."

Chruščiovas į šitą pastabą šaukia: "O mes sakome, kad jūs esate kapitalistų liokajai".

Reuther į tai vėl pastebi, kad į nepatogius klausimus jis (Chruščiovas) neduoda atsakymo ir pyksta.

Taip "teisė streikuoti" Sovietijoj ir paliko nebaigta aiškinti. Žinoma, praktiškai ir unijistai, ir Chruščiovas ir visas svietas žino, kad Sovietijos darbininkai neturi teisės streikuoti, kad jie neturi nuo darbdavio nepriklausomų unijų, kad jų uždarbius nustato vyriausybė pagal savus išskaičiavimus ir visai neatsižvelgdama į darbininkų reikalus.

CHRUŠČIOVAS ATSISVEIKINA

Chruščiovas atsisveikina su San Francisco majoru George Christopher ir dėkoja už malonų priėmimą.

Apsisprendimo teisė

Unijistas Feller klausia Chruščiovo, kodėl žmonės bėga nuo komunistų. Jis paminėjo tris milionus vokiečių, kurie iš rytinės Vokietijos pabėgo nuo komunistų į vakarinę Vokietiją, virš 3 milionų korejiečių, kurie pabėgo nuo komunistų į pietinę Korėją, apie 300 tūkstančių vengrų, kurie nuo komunistų pabėgo į Vakarus po 1956 metų kruvinai nuslopinto sukilimo.

Į šitą klausimą Chruščiovas atsakė: "Ar tai viskas? Pagalvok. Gerk savo alų, gal tas padės suprasti ir surasti atsakymą".

Feller pastebėjo, kad Chruščiovas neatsakė į klausimą ir, matomai, nežino, kaip atsakyti, kodėl milionai žmonių bėga nuo "išvaduotojų" komunistų. Chruščiovas į tai "atsakė", kad jis ir velnio nebijo . . .

Apsisprendimo teisė buvo aptarta ryšium su rytinės Vokietijos ir Vengrijos likimu, jam buvo prikišamai parodyta, kad komunistų žodžiai griežtai prieštarauja komunistų darbams, bet Chruščiovas dėl Vengrijos pasiaiškino, kad rusai į Vengrijos reikalus nesikišo, jie tik padėjo Vengrijos vyriausybei numalšinti "banditų ir chuliganų" sukilimą.

Unijistas Knight labai išskalbingai pasisakė už tautų apsisprendimo teisę, bet į jo gražius žodžius Chruščiovas tik tiek temokėjo pasakyti, kad "kapitalistai yra ištreniravę gerus kadrus", vadinasi unijų vadai yra kapitalistų agentai . . .

"Apsisprendimo teisė" taip ir paliko iškelta, bet neišaiškinta ir visi žino kodėl.

Apie laisvę

Užėjus kalbai apie minties laisvę, Chruščiovas pasigyrė, kad jis kaip "darbininkų klasės galva" (kitoje versijoj buvo sakoma "diktatorius") turi saugoti Sovietų darbininkus nuo "kapitalistų propagandos". Esą, jo pareiga yra žiūrėti, kad darbininkai nebūtų kapitalistų tvirkinami.

Ta proga Chruščoivas atsistojo ir pašoko unijistams "can-can" šokį, kaip jis jį matė Hollywoodo vienoje studijoj, kur dirbamas filmas "can-can". Chruščiovas pakraipė užpakalį ir rodė, kaip šokančios mergaitės rodo publikai "nuogus" užpakalius ir, nustojęs šokti, paklausė unijistų, ar jie tokios laisvės nori Sovietuose?

Žinoma, laisvės klausimas, po tokios Chruščiovo demonstracijos ir po jo "šokio", taip ir paliko nebaigtas aiškinti.

Unijistai su Chruščiovu "aptarė" nemažai klausimų — nusiginklavimą, rėmimą ūkiškai atsilikusių šalių, unijų laisvės klausimą ir daug kitų. Chruščiovas tame pasikalbėjime dažnai klausė unijistų: "O kas jus įgaliojo kišti savo snapą į svetimus reikalus?" ir panašiai.

Unijistų klausimai Chruščiovui buvo nepatogūs. Kapitalistai tokių klausimų jam neužduoda ir apie vengrų kraują nekalba, todėl Chruščiovui daug maloniau su jais kalbėtis. Todėl ir lieka neaišku, koks jam reikalas buvo kalbėtis su kai kuriais unijų vadais, kaip neaišku yra, kodėl 8 unijų vadai rado reikalo su juo bartis.

Aišku tik yra vienas dalykas — iš pasikalbėjimo nieko neišėjo, visi pasiliko prie savo nuomonių ir visi po pasikalbėjimo žino tą patį, ką jie ir prieš pasikalbėjimą žinojo.

S. D.

Kas savaitė

Uf, išvažiavo!

Svečias iš Sovietijos iškeliavo namo .Iškeliavo sveikas ir drūtas po dviejų savaičių atostogų Amerikoje, ir po ilgokų pasikalbėjimų su prezidentu D. Eisenhoweriu.

Kai svečias įsėdo į rusų lėktuvą, daugybė žmonių lengviau atsiduso. Ypač atsiduso tie žmonės, kurie turėjo rūpintis Nikitos Chruščiovo saugumu. 40,000 ar daugiau žmonių įvairiose Amerikos vietose vienu ar kitu būdu dėjosi prie svečio iš Sovietijos saugumo, kai kur gal net ir perdėdami tą "saugumo" reikalą. Bet saugumu rūpinosi ne tik Amerikos policija, nacionalinė gvardija ir specialiai skirti agentai, bet ir pačių sovietų atsivežtiniai policijos agentai, kurie kartu su amerikiečiais sutarė, kas svečiui gali būti nesaugu lankyti. Viena tokia abiejų — sovietų ir amerikiečių policijos galvų nesaugi vieta buvo atrasta "Disneyland" parkas Los Angeles mieste, bet dėl negalėjimo to parko pamatyti Chruščiovas daugiausiai ir dejavo ir net skundėsi esąs "po naminiu areštu".

Uf, išvažiavo! Taip pasakys ir plačioji Amerikos publika, kuriai irgi įkyrėjo matyti Nikitą ir televizijoj, ir spaudoje, ir girdėti jo raketomis barškinimą per radiją.

Kokia nauda?

Ar bus kokia nauda iš Sovietų svečio lankymosi Amerikoje? Ar jo pašnekėsiai su prezidentu Eisenhoweriu pastūmėjo taikos reikalą šiek tiek pirmyn? Ar bus rimčiau kalbama apie nusiginklavimą ir mažiau spiaudomasi didžiųjų valstybių santykiuose? Kaip bus su Berlynu, dėl kurio Maskva naują krizę valstybių santykiuose ir paperėjo? Ar turėsime viršūnių pasimatymą?

Tokie ir galybė kitų klausimų bus atsakyti tik vėliau, kai diplomatai ir pačios "viršūnės" susės prie derybų stalo ir bandys surasti kokį nors kompromisą ginčijamiems klausimams spręsti. Kažinkokių stebuklų iš Sovietų diktatoriaus atsilankymo vargu ar kas laukia.

Jo "taikaus sugyvenimo" sąlygos nepasikeis dėl to, kad jis čia pasitrankė po kraštą ir pamatė "laidojimui" skirtą Ameriką iš arčiau.

"Yra milionierių . . . "

Komunistų "Laisvė" spausdina laišką iš Lietuvos, kuriame žmogus skundžiasi:

"Lietuvoje yra kolūkių milionierių, ten ir kolūkiečiams gerai gyventi, gauna daug už darbadienius grūdų ir pinigų. Bet mūsų kolūkis tai silpnas, tai už darbadienius gaunam mažai. Aš dirbu motoristu, į dieną pusantro darbadienio uždirbu; už darbadienį gaunu vieną kilogramą grūdų ir vieną rublį pinigais."

Vienas kilogramas javais už darbadienį ir vienas rublis pinigais, kadangi motoristas per dieną uždirba pusantro darbadienio, duoda per dieną pusantro kilogramo javų ir pusantro rublio pinigais. Amerikoj tai būtų 15 centų pinigais ir gal 12 centų už gaunamus javus, arba viso 27 centai uždarbio per dieną.

Tokių kolchozininkų ekskursanti į Lietuvą nematė ir nesiteiravo, kaip jie maitinasi. O kiek tokių skurdžių Lietuvos kolchozuose yra? Ir kiek yra tų "milionierių" kolchozų?

Korespondentas Vilniuje

"The New York Times" korespondentas Osgood Caruthers lankėsi Vilniuje. Jis yra pirmas Amerikos laikraščių korespondentas, kuris aplankė Lietuvos sostinę po to, kai tas miestas buvo "atidarytas" užsieniečiams turistams ir spaudos žmonėms.

Tas pats korespondentas lankėsi ir Taline, kuris taip pat neseniai atidarytas svetimtaučiams lankyti.

Iš abiejų sostinių, Lietuvos ir Estijos, korespondentas paduoda tik bendrus įspūdžius ir pastebi, kad tuodu miestai yra įtraukti į Sovietų ūkišką gyvenimą, bet visgi jie išlaikė savo charakteringus bruožus ir nenuskendo visai sovietų atneštoj kultūroj.

Apie gyventojus korespondentas mažai ką terašo. Tik Vilniuje daug kas prisiminė turįs giminių Amerikoje. Pagal korespondentą "ne visi yra laimingi po nauju režimu", bet visi sutinka, kad "gyvenimas dabar yra geresnis negu jis buvo" (Stalino laikais).

Alžyriečių atsakymas?

Prancūzai laukia, kaip atsilieps Alžyro nacionalistai maištininkai į prezidento de Gaulle pasiūlymą duoti Alžyro gyventojams apsisprendimo teisę. Jau antra savaitė atsakymo dar nėra.

Bet pereitą savaitė, rugsėjo 25 d., Alžyro mieste maištininkai pakišo kelias bombas ir užmušė 9 civilius prancūzus ir 12 sužeidė. Taip pat ir karo "fronte" maištininkams pasisekė užklupti keliasdešimt prancūzų ir magometonų karių ir juos iššaudyti.

Tai yra neabejotinas atsakymas, kurį gal seks dar ir kitoks žodinis atsakymas. Karas tęsiasi.

J. D.

KONSULATO IEŠKOMI

Demereckis, Jonas, kilęs iš Jurbarko, turėjo ūkį prie Kaišiadorio.

Francūzevičius, Vilimas, iš Užvenčio.

Griškelis, Silvestras, iš Užvenčio.

Kibartas, Juozas, Vinco sūnus, kil. iš Tauragės val.

Kratavičius, Pranas.

Mincevičius, Juozas, kilęs nuo Suvalkų Kalvarijos.

Racevičiutė - Halschy, Ona, Boleslovo duktė, iš Raseinių, gyveno 3026 Wade Ave., Cleveland, Ohio.

Radavičius, Vilimas, ir Radavičiutė, Valerija,, iš Užvenčio.

Reden - Kalinauskienė, atvykusi iš Vokietijos į Kaliforniją 1952 m. vasario mėn.

Šapaga, Pranas, kilęs iš Kretingos.

Severinas - Grinkevičiūtė, Juzefa, dantų gydytoja, gyv. Los Angeles Kalifornijoje.

Banienė - Juodytė, Liucija, kil. iš Kretingos miesto.

Drigotienė, Konstancija, Prančiškaus duktė.

Kuliešius, Matas, Kazio sūnus.

Labutytė, Fliorė, gyvenusi Wilkes - Barre, Pa.

Marmakas (Morkus), Karolis, Mykolas ir Povilas, kilę iš Juodmiškio km.

Pakinkis, Jonas, gyvenęs Brooklyn, N. Y.

Pažarskas, Adulis.

Samulis, Jonas, Tadaušo sūnus, gimęs Troškūnuose, buvęs Anglijoje.

Valančauskas, Klemensas, Tomo sūnus, kilęs iš Paparčių km., Mažeikių aps.

Venckaitienė, Petronelė, gyvenusi Čikagoje, Ill.

Žemaitis, Antanas ir Pranas, Jono Žemaičio (John James) ir Sofijos sūnūs.

Alenčikas, Juozas, Jono sūnus.

Elertas, Vytautas.

Jeruševičius, Juozas, Prano sūnus, ir jo duktė Sarapinavičienė, Monika, iš Purvelių km., Nedzingės val., Alytaus apskr.

Juška, Jonas, seniau atvykęs Amerikon, turėjo seserį Petronėlę Misevičienę, gyvenęs Clevelande.

Misevičius, Matas, Jono sūnus, gyveno Čikagoje.

Sarapinavičienė, Monika, ir jos tėvas Jeruševičius, Juozas, Prano sūnus, iš Purvelių km., Nedzingės val., Alytaus apsk.

Šimulaitis ir jo sesrys, vaikai Prančiškaus Šimulaičio, kuris buvo kilęs iš Vilkeliškių km., Sintautų val., Šakių apsk., gyveno Girardville, Pa.

Tamkus, Aleksas, gim. Šiauliuose.

Ulba, Antanas ir Povilas, Antano sūnūs.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
NEW YORK 24, N. Y.

GOOD NEWS

GEROS ŽINIOS

. . . keliauja greičiausiai telefonu.

Pasidalyk gera žinia su savo draugais toliau gyvenančiais . . . paskambink jiems dar šiandieną per užmiečio telefoną!

NEW ENGLAND TELEPHONE AND TELEGRAPH COMPANY

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRAŠO

Atsisveikinant su J. Čiurliu

J. KAMINSKAS

Rugsėjo mėn. 14 dieną Broklyne Simučių šeimoje mirė prof. Jurgis Čiurlys. Dvi savaites vasarojęs su žmona J. Paknio vasarvietėje, atrodė gerai pasitaisęs, iš karto pašlijo, širdies priepuolio ištiktas ir vis silpnėdamas užgeso ant žmonos rankų.

Velionis, sulaukęs 78 metų amžiaus, priklausė tai mūsų tautos kartai, kuriai tam laikotarpyje teko išgyventi istorinės reikšmės įvykių grandinę. Savo inteligentų pastangomis pažadinta sąmonėjančiam tautiškam gyvenimui, tautiškas savo aspiracijas susiedama su politinės nepriklausomybės siekimu ir už jį kovodama, lietuvių tauta per tą laiką buvo atsikūrusi nepriklausoma, nežiūrint vidinių sukrėtimų sparčiai tarpo ir pagaliau vėl liko pavergta.

Vėlionis buvo veiklus tų tautos etapų dalyvis. Dar būdamas jaunuoliu Šiaulių gimnazijoje, buvo pirmosios ten 1897 metais susikūrusios lietuvių mokinių kuopelės narys, o tos kuopelės nariai, patys tautiškai sąmonėdami, jų tarpe ir vėlionis, pasižadėjo būti lietuviais ir dirbti Lietuvai.

Velionies studentavimo metai iš karto Peterburgo universitete, vėliau Technologijos institute sutapo su dideliais sukrėtimais carų imperijoje. 1905 metais kilo pirmoji Rusijoje revoliucija. Įvykiai Rusijoje, veikdami lietuvių tautą, Lietuvoje virto atmintinais audringais 1905 metais, — kovos už Lietuvos politinės laisvės pradžia. Prof. J. Čiurlys studentu būdamas, buvo tų kovų dalyvis. Buvo Didžiajam Vilniaus seime ir vykdė jo nutarimus. Kai buvo pasmus pavaryti rusai mokytojai, mokytojavo jau lietuviškoje mokykloje, revoliucinių kelių įsteigtoje savam Kupiškio valsčiuje. Dirbo Lietuvos Socialdemokratų partijos narių gretose jos partinėse organizacijose, baigė Technologijos institutą 1913 metais, baigęs pasiliko Lietuvoje.

Pergyveno sunkų reakcijos laikotarpį nuo pralaimėtos revoliucijos iki pat pirmojo pasaulinio karo, ir dirbdamas Lietuvoje inžinieriu, tarnybos buvo kartu su kitais priverstas evakuotis Rusijon. Dirbęs tremtyje ir lietuvių "pabėgėlių" tarpe, grįžo namo 1918 metais ir iš karto įsijungė į jau nepriklausomai atsikuriančios Lietuvos darbą.

Tik darbe nepriklausomoje Lietuvoje visoje pilnumoje ryškėjo velionies asmuo ir jo būdas. Ramus, stropiai pareigingas savajam kraštui, humaniškas ir lygsvarus santykiuose su bendradarbiais, visuomeniškai jautrus, svetimas pigiai ambicijai velionis prof. J. Čiurlys sąmoningai atsižadėjo politinės veiklos ir visas atsidavė darbui savos profesijos srityje, tuo būdu norėdamas būti naudingas savajai tautai. Pradėjo dirbti inžinieriu Lietuvos geležinkelių ūkyje ir jame išbuvo iki pat pasitraukdamas į Vakarus 1944 metais. Pradėjo nuo pripuolamų pareigų, ėjo per pastovų, iniciatyva pažymėtą, darbą įvairiose susisiekimo ministerijos įstaigose prie vis atsakingesnių uždavinių, lig augščiausių pareigų, laimėdamas tinkamą savęs vertinimą savo asmens privalumais.

Tačiau velionies asmuo visas netilpo profesiniam darbe. Jautrus visuomeninkas ir kultūrininkas, humanistas geriausia to žodžio prasme, J. Čiurlys budria akim sekė tautos gyvenimo raidą visoje jos pilnumoje ir buvo vienas pirmųjų prisidėti, kai kilo mintis steigti savąjį kultūros židinį, savą universitetą. 1922 metais pradėjo dirbti technikos fakultete vyr. asistentu ir tik verčiamas pasitraukė iš profesoriaus pareigų 1944 metais, antrą kartą artėjant į Lietuvą Sovietų armijai. Nuo 1942 metų jau buvo Vytauto Didžiojo universiteto e. o. profesorius. Pažinęs Maskvos bolševizmą per pirmąją Lietuvos okupaciją, velionis kartu su tūkstančiais kitų 1944 metais su šeima pasitraukė į Vakarus.

Stropiai veiklus ir tremtyje, kartu su kitais kūrė čia Pabaltijo universitetą Pinneberge ir jame profesoriavo, iki 1947 metais iškeliaudamas į Ameriką. Čia atvykęs, su jam būdingu pareigingumu dirbo Fort Wayne kolegijoj iki jo sveikata palūžo. Bet, atsigavęs po priepuolio, gyvendamas su žmona dukters šeimoje, velionis pasiliko nepalaužiamai gyvos sielos. Gyvai sekė mūsų emigracijos gyvenimą šiame krašte ir su ypatingu jautrumu domėjosi, kas vyko Lietuvoje, dar turėdamas jėgų studijuoti filosofinio pobūdžio problemas.

Retas asmuo mūsų tarpe sugebėjo eiti ilgą gyvenimo kelią tiek nusistovėjusia pasaulėžiūra, nekintamais gyvenimo principais, kaip velionis prof. J. Čiurlys. Lietuviškojo kaimo vaikas, šiltai minėjo savo gimtuosius Itkonius paskutinėmis gyvenimo valandomis. Kai sąmonėjant Itkoniais jam virto visa Lietuva, jai dirbti jis mokėjo visą savo gyvenimą. Kiaurai humaniškas, jis pasisavino socialisto ideologiją ir liko jai ištikimas, kol buvo gyvas. Velionis kūrė savo aplinkoje, savo bendradarbių tarpe ypatingą šviesaus žmoniškumo atmosferą, kuri daug toliau žmonėse plito, kaip siekė jo asmeniški santykiai, kurdama gražias visuomeninio darbo tradicijas. Mes, socialdemokratai, didžiuojamės, kad jis priklausė mūsų gretoms, kad jo valingo charakterio, aiškaus bendro ir kartu su jo artimiausiais liūdime jo neteke.

Velionies valia buvo, kad jo palaikai per krematoriją būtų grąžinti visatai, o jo pelenai būtų nuvežti Lietuvon, kaip tik Lietuva bus laisva. Kad jo valia būtų greičiau išpildyta, pervežant laisvon Lietuvon ne tik jo materialinius likučius, bet ir skaidraus asmens ilgam neužmirštiną atsiminimą!

RAKETA POVANDENINIUI LAIVUI

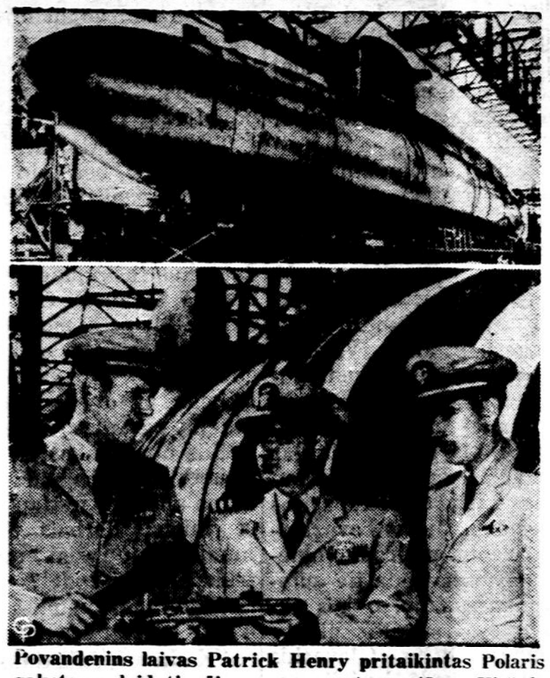

Povandenins laivas Patrick Henry pritaikintas Polaris raketoms laidyti. Jis varomas atomo jėga. Viršuje matyti raketa, o apačioje laivo kapitonas rodo laivo modelį kitiems dviem kariam.

NORWOOD, MASS.

Jubiliejinis Bankietas

Norwoodo Balfo 22 skyrius, Bostono, Brocktono ir Providence skyriams talkininkaujant, spalio 4 d., sekmadienį, ruošia didelį bankietą 15-kos metų savo veiklos jubiliejui paminėti. Bankietas įvyks Norwoodo Lietuvių Bendrovės salėje, 13 St. George Ave. Tam tikslui ruošiama ir meninė programa. Grieš Brocktono Šmito orkestras.

Norwoodo Balfo skyrius įsikūrė 1944 metais visų norwoodiečių dideliu entuziazmu ir vieningumu. Čia nebuvo jokių partijų, jokios pasaulėžiūros. Visų be skirtumo buvo didelis noras atlikti gerą darbą — padėti vargan patekusiems savo broliams ir seserims. Šis skyrius be pertraukos veikė ir tebeveikia iki šios dienos. Jis yra nemažą įnašą padaręs lietuvių šalpos darbe. Tenka pasigesti ir apgailestauti, kad daug šio skyriaus organizatorių ir rėmėjų nebėra šiame pasaulyje. Jie gali būti ramūs, atlikę kilnų, gerą darbą. Eilės retėja, o darbai mažėja. Daugelis savo asmeninius reikalus bepuoselėdamas suakmenėjo, užsidengė, užsidarė nuo lietuvių šydais ir durimis. Lietuvi, nelik bejausmis! Tavo gerais darbais nevienas varge lietuvis nušluostys vargo ir džiaugsmo ašarą.

Skyrius džiaugiasi, kad praeitais metais pradėtas bendradarbiavimas su Boston, Brocktono skyriais dabar darosi dar platesnis ir gilesnis. Bus miela vėl matytis mūsų jubiliejiniame bankiete. Skyrius kviečia visus iš toli ir arti.

Bilietus galima gauti pas [illegible] Bostone, Brockton ir Providence Balfo pareigūnus.

Skyriaus Valdyba

WATERBURY, CONN.

Bus kaukių vakaras

Pasibaigus stovyklavimo ir iškylavimo metui, Waterbury skautai ir skautės, Tėvų Rėmėjų Komiteto padedami, ruošiasi savo tradiciniam kaukių vakarui.

Vakaras bus lapkričio mėn. 21 dieną Šv. Juozapo Parapijos salėje.

Paprastai į šį tradicinį jaunimo pobūvį suvažiuoja daug jaunimo iš Bostono, Worchesterio, New Yorko, New Jersey, Connecticut ir tt. Rengėjai numato, kad ir šiais metais daug jaunimo suvažiuos, ir prašo kad kuo daugiausiai dalyvautų su kostiumais - kaukėmis. Tam reikalui skiriamos trys vertingos dovanos.

Taip pat rengėjai prašo kitų organizacijų tą dieną parengimų neruošti ir tuo būdu suteikti progos jaunimui iš platesnių apylinkių kartu pabūvoti.

KOLUUMBIJA

Kodėl Nikita neturi frako?

Iš Vilavicencio atsikėliau į Girordot miestelį, teisingiau pasakius, perskridau Kordiljerų kalnus. Girordot yra į vakarus nuo minėtų kalnų prie Santa Magdelena upės. Vilavicencio rajone vis lijo ir mano reumatizmas buvo pradėjęs atgyti. Čia gi sausa, dieną temperatūra apie 90 laipsnių Fahrenheito, o naktį apie 80 laipsnių. Miegu plikas, vaikštau pusplikis.

Girardot apylinkėj dideli medvilnės ir drėkinami ryžių laukai. Toliau į kalnus kavos plantacijos. Miestely žaliavų supirkimo centriniai punktai.

Prie miestelio nėra nė banditų, bet jau toliau į kalnus nuo kelių ir miestelių jie žiauriausiais būdais plėšikauja, žudo šeimas, gyvulius ir derlių. Tai reiškinys, panašus į kada tai JAV buvusią kovbojų gadynę, apie kurią taip daug filmų prisukta.

Tuos banditus čia panaudoja ir dvarininkai savo konkurentams sunaikinti, pigiai ūkiams, gyvuliams ir mašinoms nupirkti. Daroma visokių kombinacijų. Žmogaus vertė jiems maža, kaip ir kitur pasauly, nes žmonės pergreit veisiasi, ypač šiltuose kraštuose.

Ryšium su bandito Chruščiovo atvažiavimu į Jungtines Amerikos Valstybes, ir Kolumbijos laikraščiai daug rašo, deda nuotraukų.

Nežinau, ką lietuvių spauda rašo, nes dienraščius tegausiu už mėnesio, bet iš vietinių liakraščių susidarai įspūdžio, kad išeita su velniu riešutauti. Juk Chruščiovas nieko kito nedaro, kaip tik propagandą.

Kolumbijos laikraščiai mėgsta ir pajuokauti iš Nikitos. Viename laikrašty skaičiau, kad jis su šeima Blair House radęs paskutiniausius patogumus, kokius tik galima sugalvoti ir tuo būdu jis pamiršo Kremliaus patogumus, kurie esą tokie, kaip dedamame paveikslėly. O tas paveikslas vaizduoja būdelę, kuri labai panaši į nelabai patogias Lietuvos sodžiuje buvusias "saviems reikalams" skirtas būdeles.

Kitoje vietoje vėl skaičiau, kad į raketą, kurią Sovietai paleido į mėnulį, Nikita liepęs įdėti K. Markso knygą "Kapitalas", Trumpą Komunistų Partijos Istoriją ir rusų kalbos pradžiamokslį, kad mėnulio gyventojai galėtų išmokti rusų kalbos.

Skaičiau ir kodėl Nikita į pokylius ateina be frako. Pasirodo, kad Sovietų planavimo ministerija to neužplanavusi, o Sovietijoje, kaip žinoma, nieko negalima be plano daryti.

J. B.

BROCKTON, MASS.

Kriščiūnas sėdės kalėjime 2 metus už žmonos mušimą

Plymouth aukštesnis teismas nuteisė brocktonietį Juozapą Kriščiūną, 65 m. amžiaus, 2 metus sėdėti pataisos kalėjime už žmonos mušimą. Šių metų rugpiūčio 1 d. jis savo žmoną taip primušė skustuvo galandymo diržu, kad ji iš dalies buvo paraližuota. Policija ją rado be sąmonės. Ji ir dabar tebėra prieglaudoje.

Kriščiūnas prisipažino žmoną mušęs už tai, kad ji paėmė jo paslėptą piniginę.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Išrinkime J. Grigaitį į miesto tarybą

Buvęs 4 apylinkės miesto tarybos narius, po kurio laiko atsisakęs iš tų pareigų, žymus veikėjas Juozas Grigaitis vėl kandidatuoja į miesto tarybos narius. Rinkimai bus lapkričio pradžioje. Worcesterio lietuviai visi kaip vienas turėtų savo balsą atiduoti už Nr. 1 — Juozą Grigaitį.

J. Grigaitis yra mokytojas, biznierius, politikas, įdomus kalbėtojas, geras lietuvis. Jei mes jį išrinksime į miesto tarybą, galėsime didžiuotis.

Valstybės tseimely turime atstovą Vytautą Pigagą. Parole Board'e — Tillie Aukštikalnytę - Geruliene, į miesto tarybą išrinkime J. Grigaitį!

Mirė M. Staliulionis

Rugsėjo 20 d. staiga mirė Motiejus Staliulionis, palikęs už nelietuvio gydytojo ištekėjusią augintinę.

Velionis daug rūpinosi naujaisiais ateiviais, padėdavo jiems surasti darbo.

Buvo viešnia iš Floridos

Čia pas savo seserį Patinskienę viešėjo Stevensonienė iš Miami, Fla. Telefonu ji ir man paskambino ir klausė apie mano sveikatą. Ką gi, atsakiau, kad vis dar šlubas ir negaliu dirbti — gydytojai neleidžia. Taip ir leidžiu dienas iki tikros senatvės, kuri vistiek jau netoli.

Buvau SLA piknike

Buvau SLA 2 apskr. piknike Romuvos parke Brocktone, nuvežė sūnus. Ten sutikau visą eilę seniai matytų gerų bičiulių: J. Arlauską, J. Lekį, V. Anestą, P. Yankų, K. Jurgeliūną, J. Tumavičienę, A. Andriulionį, J. Gedmintą ir kt.

Ten buvo nuvykę nemaža ir kitų worcesteriečių: Dvareckai, Mitrikai, Šalaviejai, Miliauskai, Gaidžiai, M. Žemaitaitis, Leščinskas su motina ir daug kitų.

Gaila, kad iš kitų vietų mažai teatsilankė, todėl bendrai piknikas nebuvo gausus.

Klubas paskyrė stipendijas

Lietuvių Piliečių Klubas paskyrė 4 stipendijas mokslė pasižymėjusiems studentams: Danieliui J. Mažeikai, John Bockley - Bačkauskui, Joanai Bruožytei ir Marlyn Pallys - Palevičiūtei.

Kodėl nerašau?

Daug kas klausia, kodėl ne visuomet yra žinių iš Worcesterio? Buvau netekęs ūpo rašyti. O priežastis štai kokia.

Vienam naujakūriui dideliam Alfonsui nepatiko, kam aš rašiau apie jam nepatinkamą veikėją. Tas netašytas žmogus rėkė kaip jautis Thompsone dideliam būriui girdint, kad aš 3 metus buvęs bepročių ligoninėj. Gal jis ir daugiau ką būtų prirėkavęs, bet jo šeimininkė už rankovės paėmusi nusitempė jį į šalį.

Jei dar kartą būsiu be reikalo užpultas, turėsiu imtis priemonių, kad šmeižtai būtų įrodyti.

J. Krasinskas

NEW YORK, N. Y.

Gausus įvairių tautų susirinkimas Carnegie Hall

(LAIC) — Rugsėjo 20 d. Carnegie Hall New Yorke buvo įvairių tautų susirinkimas, kuriame dalyvavo 2500 žmonių. Susirinkimas šauktas šūkiu — "Mes atsakom Chruščiovui". Susirinkimą organizavo Centro - Rytų Europos Kilmės Amerikiečių Konferencija ir Amerikiečiai Pavergtųjų Tautų Draugai (American Friends of Captive Nations). Scenoje plevėsavo Lietuvos, Latvijos, Estijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Albanijos, Bulgarijos, Vengrijos, Lenkijos, Ukrainos vėliavos. Susirinkimą svarbia kalba pradėjo prelatas Jonas Balkūnas, vėliau susirinkimui vadovavo Christopher Emmett. Prelatas Balkūnas — Centro - Europos Kilmės Amerikiečių Konferencijos pirmininkas, savo kalboje pažymėjo, kad toji Konferencija atstovauja 15 milijonų amerikiečių ir kad mūsų pareiga Chruščiovo melus atremti, pasakyti tiesą. Taip pat mes atstovaujame brolius, seseris, nešančius vergiją, už Geležinės Uždangos.

Christopher Emmett — Pavergtųjų Tautų Draugų Amerikiečių pirmininkas pasakė kalbą. Kalbas pasakė Stefan Korbonski, Pavergtų Europos Tautų Asamblėjos pirmininkas, dr. Yu Chi Hsue, nuolatinio laisvosios Kinijos atstovo prie Jungtinių Tautų pavaduotojas, Dimytry Halychyn; Amerikos Urainiečių Kongreso Komiteto pirmininkas, ir kongresmanas Ray J. Madden iš Indianos.

Stefan Korbonski savo kalboje pareiškė, kad teroru ir kitokiomis priemonėmis sovietai nepajėgė palaužti pavergtųjų dvasios. Sovietai dabar ieško Amerikos palaimos esančiai būklei.

Kongresmanas Madden kalbėdamas parodė keturių tomų Select Congressional Committee tyrinėjimus, kaip sovietai pavergė laisvas tautas. Nė viena tauta pati sovietų nelaisvei nepasidavė. Taip pat kongresmanas Madden parodė ir kitų 2 tomų Kongreso tyrinėjimų apie žudynes Katyn miškuose.

Tų tyrinėjimų duomenys ateities kartoms parodys, kaip Sovietai pavergė laisvas tautas. Baigdamas kongresmanas Madden pareiškė, kad kartų kartos negali būti valdomos koncentracijos stovyklomis, žudymais ir pavergimu. Kongresmanas Madden pažadėjo susirinkimo priimtą rezoliuciją paskelbti Kongreso rekordų knygose.

Aš prisiekiu betkokiai tironijai amžinai priešintis.
Thomas Jefferson

AMERIKOS ĮDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Įspūdžiai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirtics klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpeklis; Įspūdžiai iš Meksikos; Bulių kova; Pas mormonus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskęsta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabūs požemių urvai; Upė po žeme; Žuvys be akių. . . Ir daug, daug kitų įdomybių! Su gražiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"
636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

Iš Pavergtos Lietuvos

"MOTORIZUOTA BRIGADA"

Šis pvaeikslas rodo vieno Dzūkijos kolchozo, turinčio 2.000 hektarų (apie 2500 akerių) šių metų rugiapiūtės pabaigtuves. Jis puikiai parodo, kaip ten viskas "motorizuota", kaip kombainais ir kertamosiomis mašinomis javai piuanami. Laisvės ir Vilnies ekskursantai šitokių dalgiais apsiginklavusių brigadų nematė, jiems tik traktorius ir kombainus terodė tose vietose, kurios specialiai parodoms paruoštos.

Dvi mirties bausmės

(E) Liepos 30 d. "Lietuvos TSR. Aukšč. teismo baudžiamųjų bylų teisminė kolegija" 2 asmenis pasmerkė mirti. Vilniaus "Tiesa" apie ją plačiai parašė tik vienam mėnesiui praėjus, rugpiūčio 30 d.

Toje byloje, mirties bausme sušaudant, nuteistas Povilas Zamauskas, 54 m. amžiaus, buv. Ukmergės saugumo ir kriminalinės policijos miesto rajono viršininkas — ir Povilas Medišauskas, buv. Ukmergės kalėjimo prižiūrėtojas. Zamauskas po karo buvo likęs Lietuvoje, prisidengęs muzikos mokytojo titulu, o Medišauskas, pakeitęs savo pavardę į Medušą, apsigyvenęs Anykščių rajone ir tarnavęęs "bolševiko" kolchoze piemeniu . . .

Byloje jie abu buvo kaltinami ir prisipažinę, kaip rašo "Tiesa", dalyvavę t. k. 117 asmenų nužudyme prie Ukmergės 1941 m. liepos mėn. Žmonės buvę kariami ir šaudomi ir kai kuriais atvejais pusgyviai užkasami. Byloje buvo minimas dar Pranas Kuzmickas, buv. Ukmergės kalėjimo viršininkas, kuris kartu su felčeriu Giedraičiu "ir kitais" jau anksčiau buvę nuteisti. Taip pat dažnai minėtas Vaclovas Deveikis, kuris, be to, kaltinamas, kad esąs "atsakingas už 12 tūkst. tarybinių žmonių nužudymą Pivonijos šile", ir Mečys Paškevičius, buv. Ukmergės miesto raj. pol. viršininkas, kuris kaltinamas dalyvavęs 117 asmenų žudyme ir dabar pakeista pavarde gyvenąs Čikagoje. Laikraštis paduoda jo tariamą dabartinį adresą.

Nesunku suvokti, kad visa bylos medžiaga prikirpta ir paskelbta taip, kad gautųsi kuo didesnis "buržuazinių nacionalistų demaskavimo" įspūdis.

Dėlko Lietuvoje trūksta vinių, grėblių ir kitų reikmenų

(E) Vilniaus "Tiesoje" (203 nr.) per kelias skiltis nagrinėjami trūkumai Kauno "Nemuno" fabrike. Ilgą laiką čia direktorium buvęs S. Funkas, kuris nepajėgęs kolektyvui gerai vadovauti, aplaidžiai savo pareigas atlikę ir vyr. inž. G. Komarovas, planavimo skyriaus viršininkas J. Mikalauskas. Smarkiai pašlijusi drausmė, įsiveisę turto grobstymai (realizavimo skyriaus buhalteris Totmeninas pasisavinęs keliasdešimt tūkstančių rublių, grobstytojų buvę ir daugiau). Naujasis direktorius K. Gelžinis esąs be patyrimo, tad įmonės išjudinti iš sustingimo dar nepajėgęs.

Miestų ir kaimo statybininkams labai reikalingos vinys, bet įmonė jų pagamina mažiau plano, taip pat neišpildo ir grėblių bei grandinių gamybos planą, tuo tarpu vielos pagamina daugiau. Nepatenkinamai panaudojamos esamos mašinos, delsiama įsisavinti naujas.

Nustatyta, kad sunkius darbus čia atlieka rankomis, o sudėtingos staklės ir automatai riogso šalia nenaudojami. Nenaudojamų įrenginių fabrike esą dabar 600,000 rublių vertės. Kiemas prišiukšlintas visokiais lentgaliais, gelžgaliais, o tarp jų stovi dar neišpakuotos naujos vinių kalimo mašinos. Dar nespėjome sumontuoti, teisinosi cecho viršininkas Palionis, tartum mašinos tik neseniai gautos. Tačiau, rašo "Tiesa", ant dėžių "jau žydi užaugusios gėlės, gerokai išsikerėjo net krūmokšniai".

Vielos paruošimo skyriuje taip pat ne mažai staklių stovį sustingusios. Grandinių skyriuje darbininkai grandines lanksto rankomis, bet tame pačiame skyriuje jau ketvirti metai rūdija du galingi grandinių suvirinimo automatai. Jie nenaudojami vien dėl to, kad fabriko vadovybė neužsako grandinėms lenkti mašinos.

Kitur vėl 200,000 rublių mašina visai neprižiūrima, su ja elgiamasi kaip su niekam nereikalingu balastu. Kai fabrikas nustojo gaminti sraigtus, geros sraigtų gaminimo mašinos buvo demontuotos, jų dalys išmėtytos po kiemą ir rūdija.

Iš "Tiesos" aprašymo matyti, kad "Nemuno" fabrikas dirba nerentabiliai. — Verta pastebėti, kad Kauno "Nemunas" yra viena tų įmonių, kurias sovietinė propaganda mėgsta vadinti pažangiomis.

Pirmininkai ir namai

Kas skaitė praeitame numery ilgą L. Norkaus straipsnį "Jų pasakos apie Lietuvą", tas sužinojo, kas dabar Lietuvoje namus gali statyti. Ten pareikštą mintį patvirtina ir ši žinia, kurią paskelbė pati komunistų "Tiesa".

"Lenino keliu" kolcozo (Kaišiadorių rajone) pirmininkas Antipovas pasistatęs sau namus visai kitoje vietoje ir kolchoze retai sutinkamas.

"Stalino vardo" kolchozo pirmininkas Gylys pasistatęs jau keletą namų, įsigijęs automobilį. Be nuosavų namų Kaišedoryse išdygę dar namai kitoje vietovėje žmonos sesers vardu. Antra žmonos sesuo Kaune taip pat statanti dviejų aukštų namus. Gylio statomas Kaišedoryse tvartas - garažas esąs panašus labiau į gyvenamąjį namą, ne į tvartą ar garažą.

O "Stalino vardo" kolchozas, komunistų laikraščio pranešimu, esąs vienas iš atsilikusiųjų.

Kaišedoryse nuosavus namus turi pasistatę ir buvę kolchozų pirmininkai Vasilevičius ir Saprika.

Kaip išnaudojami kolchozininkai

Komunistai mėgsta garsiai šaukti apie milionierius kolchozus, tuo norėdami pabrėžti, kad ir juose dirbantieji yra gerai atlyginami ir turtingi. O kaip iš tikrųjų yra, rodo kad ir "milionieriaus" — Raudonojo spalio" kolchozo pavyzdys (Kauno rajone):

Tas kolchozas 1956 metais savo darbininkams išmokėjo už darbadienį po 3 kilogramus javų ir po 3 rublius pinigais.

Jei tą uždarbį sulyginsime su nepriklausomoj Lietuvoj mokėtu žemės ūkio darbininkui atlyginimu, tai gausime, kad jis yra nuo 3 iki 6 su puse kartų mažesnis. Vadinasi, tas "milionierius" kolchozas savo darbininkams moka tiek kartų mažiau negu komunistų keikiamas nepriklausomos Lietuvos ūkininkas mokėjo.

Bet ir "milionieriai" nevisi tiek moka, kiek "Raudonojo spalio" kolchozas. Štai kitas "milionierius" "Lenino vardo" kolchozas, kurį, pačios Tiesos žodžiais "kai ekskursantams reikėdavo parinkti geresnį kolūkį, Kauno rajono vadovai žvilgsnius kreipdavo į Lenino vardo", pernai kolchozininkams už darbadienį tedavė po 600 gramų (21 uncija) ir po 1 rublį 70 kapeikų.

Kur rasi didesnį išnaudojimą? Ką sakytų Amerikos darbininkas, jei jis tegautų tokį atlyginimą?

NAUJOS KNYGOS

Keleivio administracijoj galima gauti dar ir šias naujas knygas:

RAFILĖ NUO KRAŽANTĖS. Petronėlės Orintaitės eiliuota apysaka, 110 psl. kaina .. $2.80

APELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, romanas, parašė Pranas Naujokaitis, psl. 509 .. $5.00.

TAUTOS PRAEITIS. Istorijos Draugijos žurnalo pirmoji knyga, 164 psl. ..... $3.00.

MANO ATSIMINIMAI, dr. V. Tumenienė, 175 psl. .... $2.50.

JUSTINAS TUMĖNAS, parašė dr. V. Tumenienė, 174 psl. $1.50

MARTYNAS FIERRO, parašė J. Hernandez, poema, 82 puslapių, kaina ..... $1.50.

KAIP RUSAI LIETUVĄ SUSOVIETINO

Apie tai skaitykit knygelę—Lietuvos sovietizacija, kurią parašė Lietuvos žynus teisininkas prof. M. Roemeris. Kaina 35 centai.

Galite gauti Keleivio administracijoje.

Kas nušovė P. Glovackį?

J. VLKS

Prieš 10 metų Keleivyje buvo prisiminta Pijaus Glovackio tragiška mirtis. Tada buvo rašyta, kad Pijus Glovackis žuvo neišaiškintose aplinkybėse antrojo pasaulinio karo pirmose dienonose plente tarp Utenos ir Zarasų.

Vienas auhtomobilių vairuotojų štai ką pasakojo apie tai dr. A. Garmui (mirė Chicagoj). Tas vairuotojas pirmą karo dieną vežė bėgusius iš Lietuvos Sovietų Rusijos pasiuntinį Pozdniakovą ir kitus. Važiavo ne jis vienas. Būta kelių automobilių. Tarp tų bėgusių ir vežamų buvo A. Sniečkus, Pijus Glovackis ir dar keletas asmenų, aukštų buvusios Lietuvoje okupacijos pareigūnų. Jiems bevažiuojant plentu, pasirodė vokiečių lėktuvas. Tada tie automobiliai sustojo, o jais važiavusieji sugulė plento griovyje. Pijus Glovackis pakilo ir atrodė, kad jis nori perbėgti į kitą plento pusę. Pasigirdo tik vienintelis šūvis, ir Pijus Glovackis krito negyvas. Anot pasakotojo, tas šūvis pasigirdo iš tos pusėės, kur gulėta S. Rusijos pasiuntinio Pozdniakovo, A. Sniečkaus ir kitų.

Įdomu, kad iki šiol apie P. Glovackį pavergtos Lietuvos komunistų tramdoma spauda nieko nerašė — tylėta kaip musę prarijus. Tiesa, knygoje "Revoliucinis judėjimas Lietuvoje", jos vardyne pasakyta:

"Glovackis, Pijus (1902-1941) — revoliucinio judėjimo buržuazinėje Lietuvoje dalyvis. Tragiškai žuvo pirmomis Didžiojo tėvynės karo dienomis prie Utenos".

O toje pačioje knygoje iš J. Kličiaus aatsiminimų "Komunistinė spauda Lietuvoje" parašyta:

"Gaila, kad su dingusiais "Kolektivisto" numeriais žuvo ir Pijaus Glovackio apybraižos apie keturis sušaudytus. P. Glovackis buvo dirbęs drauge su jais ir su įkvėpimu rašydavo apie K. Požėlą, K. Giedrių ir kt."

Dabar gi per Vilniaus radiją teko nugirsti ir vėl Pijaus Glovackio pavardę .Ji suminėta atsargiai. Pasakyta, kad žuvo tragiškai pirmose karo dienose ir kad 1940 - 41 m. buvo aukštose pareigose. Tai ir visa.

Čia bus pravartu kiek plačiau prisiminti P. Glovackis, juo labiau, kad jo mirtis iki šiol nėra išaiškinta ir kad jis buvo vienas tų komunistų bendradarbiu, kuris drįso tiesą sakyti į akis ir ginti bendrus Lietuvos reikalus.

P. Glovackis mokėsi Marijampolės realinėj gimnazijoj. Bene 8 klasėj būdamas, kartu su kitais tokiais pat jaunuoliais susigundė slaptai pradėti veikti Lietuvos b e s i organizuojančioje kariuomenėje. Nepavyko. Kareiviai tuoj tuos pogrindžio dalyvius perdavė saugumo policijai.

Teismas P. Glovackį pasmerkė mirti, bet kaip nepilnamečiui mirties bausmę pakeitė kalėjimu iki gyvos galvos. P. Glovackio likimu daug kas susirūpino, o svarbiausia tėvai. P. Glovackis mokykloje gerai mokėsi, buvo pavyzdingas mokiniys, gabus, tai ir mokytojams jo likimas buvo skaudus. Po didelių pastangų Pijus Glovackis buvo paleistas iš kalėjimo. Tada jis bendradarbiavo spaudoj ir šiap vertėsi įvairiais darbais. Su komunistais jo ryšiai buvo nutrūkę. Ir štai kodėl?

1930 m. "Komunisto" Nr. 4 apie tai štai kas pasakyta:

"Kada po fašistinio perversmo CK sužinojo apie Vico, Glovackio ir kitų maldavimus, tuoj priėmė nutarimus apie visų jų išmetimą iš Lietuvos komunistų partijos"

Toliau ten pat dar paaiškinta:

"Vico, Glovackio ir kitų maldavimai įnešė demoralizaciją į silpnesnių partijos narių tarpą. Kova su ta d e m o r a l i z a c i j a pareikalavo griežtesnių kovos priemonių".

Kas tie vadinami maldininkai? Tai visi nuteistieji, kurie atitinkamais prašymais prašėsi sušvelnyti jiems teismo uždėtą bausmę arba visai paleisti juos iš kalėjimo. Lietuvos komunistų centro komitetas nutarė, kad visi maldininkai bus išmetami iš partijos ir tą nutarimą vykdė.

1940 m. Maskvai okupavus Lietuvą, kaip kas iš tų maldininkų buvo grąžinti partijon, o kitiems leista užimti atsakingas pareigas.

Pijus Glovackis buvo paskirtas Lietuvos ūkio planavimo komisijos pirmininku. Tai atsakingas darbas. Kaip kuriais atvejais ministeriai turėjo paklusti tos planavimo komisijos pirmininko įsakymams.

Pijus Glovackis tas pareigas ėjo skrupulingai — visur, kur reikėjo, gynė Lietuvos ūkio ir darbo žmonių reikalus prieš okupantus. Kai buvo tarnybos reikalais išauktas į Maskvą, ir ten drįso kam reikia į akis pasakyti tiesą.

Kada 1941 m. birželio mėn. prasidėjo masiniai Lietuvos gyventojų išvežimai, tai Pijus Glovackis telefonu, viešai, kitiems jo įstaigos tarnautojams girdint, paklausė Antano Sniečkaus, ar jis žino, kad be jokios kaltės įrodymo, be teismų sprendimo Lietuvos gyventojai kaip gyvuliai ir gyvulių vagonuose išvežami iš Lietuvos? Sniečkus kažką į tai atsakė. Tada P. Glovackis įnirtusiai sušuko: "Kuo gi spėjo nusikalsti vaikai, kūdikiai, seneliai ir kiti. Vaikams ne tik pieno, bet net vandens neduodama . . . Barbarai, aziatai . . . " ir jis trenkė telefono trūbelę.

Po šio pasikalbėjimo, J. Glovackis buvo atšauktas iš tos komisijos pirmininko pareigų.

Daug kam buvo žinoma, kad P. Glovackio dienos bus tuoj suskaitytos . . . Čia karas ir jo tragiška mirtis aplinkybėse, kurios ir šiandien nėra galutinai išaiškintos.

Automobilio vairuotojo pranešimas, žinoma, nėra tikras įrodymas. Bet turint galvoje P. Glovackio visą laikyseną okupacijos metu ir jo praeitį, galima prileisti, kad į P. Glovackį kulka buvo paleista visai sąmoningai, apgalvotai nusikratyti to nepriklausomai galvojančio vyro. O kas į jį šovė? Automobilio vairuotojas tik teigia, kad šauta iš tos vietos, kur būta Pozdniakovo, Sniečkaus ir kitų . . .

Ir ta tyla, kuria komunistai apgaubia Pijaus Glovackio asmenybę, taip pat lyg ir sako, kad šūvis tikrai galėjo būti paleistas iš tos vietos, kaip automobilio vairuotojo pasakojama.

Įdomu tas, kad šiuo metu, kai, be seniau reabilituoto Z. Aleksos, dr. St. Matulaičio, O. Tautkaitės, prof. Pronckaus - Žilionio ir dabar karių Putnos ir Ubarevičiaus, per radiją pasigirdo po ilgo tylėjimo P. Glovackio pavardė, o spaudoje jau pasirodė komunistų veikėjų R. Rasiko, Jono Šepečio pavardės, apie kurių likimą iki šiol buvo tylėta, nors jų likimas visiems buvo vieša paslaptimi — visi žinojo ir žino,, kad jie buvo pačių komunistų kalinami, kiti jų "dingo be žinios".

ANGLIJA RENKA PARLAMENTĄ

Spalio 8 d. Anglijoj bus renkamas parlamentas. Dabartinis ministeris pirm. Harold Macmillan (kairrėj) atvyko į Bromlev, kur jį sveikina jo vienminčiai. Čia jis bus statomas kandidatu.

ALTO IR VLIKO LAIŠKAI PREZIDENTUI

(LAIC) — Kongreso narė Edna F. Kelly Kongreso Rekordų knygose paskelbė Amerikos Lietuvių Tarybos ir VLIK'o laiškus JAV-bių p r e z i d e n t u i ryšium su Chruščiovo vizitu Amerikoje.

Skelbdama tuos laiškus, Edna F. Kelly pareiškė, kad Kongresui susirinkus, ji šauks Užsienių Reikalų Komiteto Europos reikalų pakomisijos posėdžius, kurių metu tyrinės Chruščiovo vizito įtaką.

AČIŪ AMERIKOS LIETUVIAMS

JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkių bei apygardų atstovų ir centrinių organų pirmasis visuotinis suvažiavimas, įvykęs 1959 m. rugsėjo 5 - 6 dienomis Detroite, įvertindamas senosios mūsų išeivijos didelius

lietuvybės išlaikymo darbus Amerikoje, kuriant lietuvių parapijas, statant bažnyčias, mokyklas, sales ir kitokius pastatus, steigiant lietuviškus laikraščius, organizuojnat draugijas bei klubus;

nuopelnus nepriklausomą Lietuvos valstybę atstatant ir ją vėliau moraliai bei materialiai remiant;

paramą ir globą karo išblokštiems lietuviams Vokietijoje, vėliau sudarant sąlygas į šį kraštą atvykti ir padedant čia įsikurti,

reiškia jiems nuoširdžiausią lietuvišką padėką.

Hello

Jūsų "hello" per telefoną gali priminti senus laikus geriems seniems draugams, kurie gyvena dabar toli.

Patelefonuok kam nors šį vakarą. Atminkit, kad užmiesčio telefono kainos yra pigesnės po 6 val. ir sekmadieniais.

NEW ENGLAND TELEPHONE AND TELEGRAPH COMPANY

'KELEIVIO' KALENDORIUS

1960-tiems metams

Kalendorius jau ruošiamas spaudai. Jį jau galima užsisakyti. Nors viskas pabrango, ypač popierius ir paštas, Keleivio Kalendoriaus kaina šiemet dar nepasikeitė. Kviečiame jį užsisakyti nieko nelaukiant. Kaina 50 centų.

Kaip kasmet, Keleivio Kalendoriuje 1960 metams bus įdomių pasiskaitymų, eilių, straipsnių iš mūsų istorijos, nuotykių, juokų, informacijų, patarimų ir daug kitko.

Pinigus ir užsakymus už Keleivio Kalendorių prašome jau dabar siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS
636 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Sveikas gyvas, tėve!

— Maiki, aš turiu būti sveikas ir gyvas, ba sirgti nėra laiko, kada tau ant sprando užgriūva tautiški reikalai.

— Tautiškų reikalų yra daug; kurie iš jų tėvą taip sunkiai užgulė?

— Man, vaike, sunkiausią mislį užtraukė "Draugas". Juk tu žinai tą šventablyvą Čikagos gazietą, ką "Draugu" vadinasi, ar ne?

— Žinau, tėve.

— Nu, tai gerai ir sakyti, kaip žiani. Ta gazieta įdėjo Antano Rudžio parašytą atsišaukimą, pavadintą: "Šiluvos Marija eina su mumis prieš Chruščiovą". Nu, pasakyk, į ką tai padabna?

— Aš sakyčiau, tėve, kad tai yra nesąmonė.

— Čia, Maiki, yra daugiau negu nesąmonė; čia yra Raseinių ir Plungės žemaičių įžeidimas.

— Bet apie Telšius ir Plungę Rudis nieko "Drauge" nerašo, tėve.

— Taigi delto, Maiki, ir yra įžeidimas, kad jis nieko apie tas slaunas vietas nerašo. Jis sako, kad su juo eina tiktai Šiluvos Marija. Na, o kurgi pagarsėjusi Raseinių Magdė? Kur Plungės Jadvyga? Kodėl jisai jų nepasikviečia į savo žygį prieš Chruščiovą? Juk trys asabos sudarytų traicę, o traicė visgi būtų vožnesnė klumpanija negu viena Šiluvos Marija. Tai pasakyk, kodėl jis tik apie ją vieną rašo?

— Gal tik vieną Mariją jis žino, tėve.

— Bet jeigu daugiau nežino, tai tegul nerašo; o jeigu rašo nežinodamas, tai reikia pamokyti. Juk lietuvių patarlė sako, kad durną ir bažnyčioj mokina, ar ne?

— Ta patarlė, tėve, nevisur tinka. Man rodos, kad ji netinka ir Rudžiui. Aš nemanau, kad jį reikėtų mokyti bažnyčioj; bet kritikuoti jį galima kaip pigų politikierį. Laikraščiai rašo, kad p. Rudis nori kandidatuoti į kongresmanus. Kadangi katalikų bažnyčia dabar paskelbė prieš Chruščiovą šventąjį karą, tai p. Rudis pradėjo šaukti ir Šiluvos Mariją į tą kovą. Jis nori tuo būdu įsiteikti katalikams, kad paremtų jo kandidatūrą. Bent man taip atrodo.

— Vistiek, Maiki, aš mislinu, kad jį reikėtų bažnyčioj pamokyti. Jeigu jis būtų smart politikierius, tai jis ant vienos Šiluvos Marijos nebūtų sustojęs. Jis būtų pasikvietęs sau į talką ir Raseinių Magdę, ir Plungės Jadvygą. Tada už jį balsuotų ne vieni šiluviečiai, bet balsuotų ir raseiniškiai ir plungiškiai. Kaip sakiau, trys asabos visada vožnesnė klumpanija, negu viena.

— Bet kodėl tėvas siūlai p. Rudžiui tiktai trijų moterų talką? Kodėl ne daugiau?

— Matai, Maiki, tu eini į aukštus mokslus, ale vistiek nedaug žinai; nežinai, kad trys ličbos yra geriausis parėtkas, ba turi pradžią, vidurį ir galą. Visas svietas eina tokiu keliu. Paimkim kad ir žmogų: visų pirma jis užgimsta, tai pradžia; paskui apsiženija, tai vidurys; o kai graborius paguldo jį į grabą, tai jau galas. Nu, tai matai, kad traicė visur reikalinga. Tą jau senai žydams išvirožijo kytrasis jų karalius Salemonas.

— Bet jis pats tam netikėjo, tėve.

— O iš kur tu žinai?

— Žinau iš Biblijos, tėve, kuri sako, kad jis turėjo ne tris pačias, bet du tūkstančiu.

— Tas, Maiki, parodo jo šviesiai apšviestą razumą. Jis turėjo du tūkstančiu pačių dėl to, kad turėtų iš ko pasirinkti tris geriausias. Bet Rudžiui aš nesiūlyčiau tiek daug moterų, ba jis ne Salemonas ir nežinotų ką daryti. Kovai prieš Chruščiovą jam užtektų geros traicės. Gal tada ir į kongresmanus patektų. Jes, Maiki, Rudis turėtų žinoti, kad reikalinga traicė. Juk be trijų pirštų nepadarysi nei geros špygos Chruščiovui parodyt.

— Tėvas be reikalo man tokius dalykus pasakoji. Jeigu tėvui taip rūpi Rudžio vajus prieš Chruščiovą, tai verčiau nuvažiuok Chicagon ir jam pačiam paaiškink trijų pirštų galybę.

Ne ką žmogus žino, bet ko jis nori, nusako jo vertę arba menkystę, jo jėgą arba bejėgiškumą, jo laimę arba nelaimę.

Lindauer

Katalikų bažnyčios turtai

Neabejotinai yra daug žmonių, kurie mano, kad katalikų bažnyčia tik dangumi tesidomi, kad žemiški turtai jai visai nerūpi. Bet jie labai klysta. Katalikų bažnyčia yra didžiausias kapitalistas šioj ašarų pakalnėj. Niekai prieš ją ir Amerikos milionieriai ir graikų laivų savininkai, kaip pavyzdžiui Onassis, ar Arabijos aliejaus versmių savininkai, ar Indijos maharadžos, ar Pietų Amerikos vario ir cino kasyklų savininkai. Šitų turtuolių turtai, palyginus su Romos katalikų bažnyčios turtais, yra kaip lašas jūroj. Juos visus kontroliuoja katalikų bažnyčios galva popiežius.

Betgi tie dideli bažnyčios turtai nelengva pastebėti. Vatikanas neturi nei fabrikų, nei kasyklų, nei prekybos įmonių, ir, rodos, jis nieko neišnaudoja. Jo kapitalas pats moderniškiausias, jis sudėtas į akcijas (šėrus).

Sunku yra katalikų bažnyčios visus turtus tiksliai suskaičiuoti, bet finansų žinovai sako, kad ji vien akcijose turi 12 bilionų dolerių, kitaip sakant, dvigubai daugiau negu visos Vakarų Vokietijos akcinis kapitalas.

Italijoj Vatikanas dar turi galybę nekilnojamo turto. Pati didžiausia šitos rūšies jo įmonė yra Generale immobiliare, kurioje katalikų bažnyčia turi 40% akcijų ir kuriai vadovauja baronas Nogara, vykdąs Vatikano finansų ministerio pareigas. **Jis sėdi 74 didelių Italijos pramonės bendrovių tarybose. Vyriausias nekilnojamo turto įgijimo specialistas yra Vatikano finansininkas Gualdi, be kurio neapseina nė viena didesnė nekilnojamojo turto bedrovė.**

Vatikano atstovai, buvusio popiežiaus Pijaus XII giminaičiai, užimą aukštas vietas Vatikane, yra ir visos eilės pramonės ir bankų direktoriai. "Banco di Roma" direktorių tarybos pirmininkas Pacceli (mirusio popiežiaus giminaitis) faktiškai vadovauja Romos biržai.

Vatikano įtakoj yra taip pat Banco di Spirito, Credito Cenrale del Lazio ir kt.

Vatikano kapitalas ir žmonės žymų vaidmenį vaidina įvairiose Italijos pramonės, gazo, vandens, elektros įmonėse, taipgi kai kurių geležinkelių telefonų bendrovėj TETI ir tt.

Prie Vatikano kapitalų reikia priskirti ir katalikų ordinų kapitalus, pirmon galvon jėzuitų, kurie yra turtingiausi.

Kam galėtų į galvą ateiti, kad jėzuitų ordinas vaidina didelę rolę ir Amerikos ūkio gyvenime. Prieš 50 metų italų finansininkas įkūrę Kalifornijos banką, kuris šiandien vadinasi Bank of America. Tai vienas stambiausių bankų visoj mūsų žemėj. Šiuo metu jėzuitai ten turi 51% akcijų. Jėzuitai įsteigė galingą vaisių bendrovę, kuri turi didžiulias bananų plantacijas Centrinėj Amerikoj ir 100 transporto laivų.

Kas manytų, kad jėzuitams priklauso daug akcijų Republic Steel ar National Steel bendrovių, kad jie yra stambūs tokių žymių lėktuvų bendrovių — Locknaed, Douglass, Curtiss - Wright, Boing šėrininkai.

Domisi jėzuitai ir aliejaus bizniu. Jie kontroliuoja Phillips Oil bendrovę Texase ir Creole Petroleum bendrovę Venecueloj.

Jėzuitams pavyko įgyti gyvojo sidabro Almaden kasyklas, kurios seniau priklausė Ispanijos - Amerikos bankui Madride. Jėzuitai turi gausias gyvojo sidabro kasyklas Toskane (Italijoj). **Tuo būdu jėzuitai tapo gyvojo sidabro monopolininkai. Paskutiniojo pasaulinio karo metu jie sąžiningai gyvuoju sidabru, taip svarbia karo reikalams medžiaga, aprūpino abi kariaujančias šalis.**

Ispanijos skyrius gyvąjį sidabrą pardavinėjo Vakarų valstybėms ir Sovietų Sąjungai, o Italijos — vokiečiams.

Prancūzijoj jėzuitų kapitalas dalyvauja automobilių pramonėj — Citroen ir Peugeot, metalo koncerne Schneider - Creuzot, kuris gamina karo ginklus. **Jie dalyvauja ir Prancūzų - Italų banke, kuris faktiškai vyrauja Pietų Amerikos kavos rinkoje, taigi ir Niujorko kavos biržoje.**

Tikrai bedieviškai skamba, bet, kaip sakoma, iš dainos žodžių neišmesi, todėl reikia pasakyti, **kad jėzuitų kapitalas dalyvauja ir azartinių lošimų įmonėj Ostende (Belgijoj).** Visiems kapitalistams nesvarbu, iš kokių šaltinių pelnas į kišenes lenda, svarbu, kad kapitalui būtų ko mažiau rizikos ir kad pelnas būtų ko didesnis. Nė vienas jų neatsimena evangelijos pamokymo, kad turtuoliui sunkiau patekti į dangų, negu kupranugariui pralysti pro adatos skylutę. Neatsimena jo ir šv. Sosto finansininkai.

Tas Vatikano akcinis kapitalas nėra senas. Pirmą kartą mintis dalyvauti akcinėse bendrovėse į galvą atėjo popiežiui Leonui XIII (1878 - 1903). 1870 m. Italijai susijungus į vieną valstybę, daug popiežiaus nekilnojamojo turtų buvo nusavinta, ir tas sukrėtė šv. Sosto finansinę būklę, nes jo visas kapitalas buvo sudėtas į nekilnojamąjį turtą.

Likusiam nekilnojamam turtui naudoti jis įkūrė Beni Stabili įstaigą, kuri per trumpą laiką sėkmingai sutvarkė šv. Sosto finansus. Po jo sekusieji popiežiai — Pijus X, Benediktas XV buvo menkesni finansininkai ir todėl šv. Sosto medžiaginė padėtis vėl pašlijo. Ją pataisė Pijus XI (1922 - 1939). Jis Įkūrė tam tikrą administraciją šv. Sosto akciniam kapitalui tvarkyti, o Pijus XII (1939 - 1958) įsteigė Instituto Opere di Religione, virtusią Vatikano banku ir artimai dirbančią su Šveicarijos bankais.

Jame sąskaita NR 1 yra popiežiaus vardu, į ją įrašomi ir visi "Šv. Petro centai", kuriuos moka viso pasaulio katalikai. Tiktai labai parinkti asmenys teturi teisę tame banke savo sąskaitas turėti. Jų savininkai naudojasi ypatingomis teisėmis. Nei Italijos finansų ministerija, nei jokia kita finansinė įstaiga pasaulyj neturi teisės pažvelgti į to banko knygas. Jo bankinių sąskaitų paslaptis šventa, kaip ir išpažinties paslaptis.

Vatikano finansines operacijas tegali kontroliuoti tik vienas popiežius. Jis savo darbų apyskaitos niekam neduoda, nes jis pats save laiko (ir katalikai tuo tiki) Kristaus vietininku žemėje.

Bet nereikia manyti, kad tik katalikų bažnyčia rūpinasi medžiagiškais dalykais, stengiasi savo kapitalus padidinti. Šių metų pradžioje spaudoje buvo žinia, kad anglikonų bažnyčia, sumaniai besivaržydama paimti į savo rankas Anglijos aliuminio bendrovę, uždirbo milioną su viršum svarų (tris su viršum milionų dolerių). Vadinasi, ir ten bažnyčios finansus tvarko geri žinovai ir tas bažnyčios kapitalas turi būti didelis, jei viena jo operacija gali duoti kelis milionus pelno.

R. M.

KVIEČIA SŪRĮ PIAUSTYTI

West Springfield, Mass., parodos pareigūnė kviečia viceprezidentą Richard Nixon (antras kairėj) piaustyti milžiniško dydžio cheddar sūrį. Tas sūris savo dydžiu kreipė visų dėmesį.

Komunistų ponų vilos

(LAIŠKAS IŠ BERLYNO)

V. ŽARSTEKLIS

Vasaros karščiuose nubyško ir kompartijos puolimai prieš vakarų sektorius. Į pavėsius metėsi visa maskvinės "bratstvos" ponija. Ir dar į kokius pavėsius.

Pačioj Berlyno pašonėj atsirado apie 100 ha supanti mūro tvora. Žmonės, zonos gyventojai, kraipė galvą, kas čia per tvirtovės, įeiti tik su leidimais. Palūkėjo ir paaiškėjo. Jei kiaulininkės pareiga yra kuo daugiau paršų iš kiaulės sulaukti, tai kodėl partinė ponija negali iš savo pavaldinių trokšti ištaigos ir prabangos. Kaip toji iš kiaulių, taip ir pastarieji iš liaudies prakaito gyvena. Va, ėmė ir už mūro išdygo vilos. Gražios, po 12 kambarių, aplinka — geriausias gamtos aksomas. Kad projektui "ukazas" gautas iš Maskvos, nieks čia neabejoja. Partijos taukuose išpampusios Centro Komiteto spurgos susigūžė vilose, taip pasakius, metė didesnį žingsnį į komunizmą.

Vos 20 vilų, bet tam reikalui nutiestoje gatvėj rikiuojasi moderniausių krautuvių kombinatas, kaip Jūs Amerikoj vadinate — "supermarkets" ar panašiai. Krautuvėse visos prekės aukštos kokybės, kurias iki šiol tie patys gabendavosi iš Vakarų sektorių. "Kultūros namų" zonoj tūkstančiai, bet vilų gyventojams pastatytas "kultūrnamis" į tuos tūkstančius panėši lyg plūduriuojanti gulbė į nupeštą vištą. Jei tas mūsų "bajavas" generolas sakydavo, kad "žmagus be kara maksla ir tikybas yra kiaula", tai, tenka spėti, šiandien kompartija visuos kraštuos prieina išvadą, kad be partijos buržuazijos nėra įmanomas komunizmas. Ir dar kokių buržujų pridaryta, vien šapeliai prieš juos buvusieji dvarininkai! 20 parteicų šeimoms nuosavas kinas, filmai be cenzūros, plaukimo baseinai, masažo skyriai, sporto aikštės ir tvarstymuisi vešli veja; biblioteka, įmantrios damų kirpėjos, majestotiškas restoranas.

Vilų vidaus įrengimai ir mylių mylias nutolo nuo mums žinomų komunistinių idealų. Grothewolis atvėrė širdį brangaus stiliaus baldams, tokia vėl zonos teisingumo ministerė Hildė Benjamin josios užančiuose slypintiems styginiams virpėsiams išsilieti prireikė tauriuoju medžiu klotų kambario sienų.

Šiame rojuje yra dar priešakyje pastatas — sargyboms. Lygiai 260 vyrų rūpinasi, kad ir plaukas prieš savininko valią neišsirautų.

Vis tik Berlyne, laisvame kaip ir "kelyje į komunizmą", sukėlė šio partinio geto įsteigimas įvairių spėliojimų, kam šiandien reikalinga buvo "emigruoti" už 30 km., temptis porą kuopų sargybinių su piktais šunimis, jei ir iki šiol nė kiek blogiau gyventa. Spėliojimus dar daugiau suvelia rusų karinės valdžios kėlimasis irgi už miesto, kas ir pratusiems politikos gandogaudžiams trukdo normalų gandų virškinimą. Mes galime spėti, jog tai visa manevrai pertekusio gyvenimo išdaigomis atitraukti pasirinktais momentais stebinčio žvilgsnį nuo reikalo "numeris pirmas". Išeitų, jei būtų įmanoma, kaip nors visi gyventojai paversti aukštais veikėjais, niekas šiandien geriau nenorėtų. Tačiau, jau ir po 15 metų, čia trumpa — ten trūksta.

Yra gyventojų, kuriuos neliečia joks spaudimas, tarp tokių ypač ant pirštų galų vaikščioja apie gydytojus. Jų ir atlyginimai aukšti, leidžiama ir nepolitikuoti. Po karo zonoj ir r. Berlyne buvo 24,000 gydytojų, šiandien beliko 20,900. Visi išbėgo. Katastrofiška padėtis ir ligoninėse dėl stokos prityrusio slaugomojo personalo.

Stoka didžiausia žemės ūkio darbininkų. Ūkininkai ir darbininkai kolchozuose vos verčiasi, nors nusavinimas vyksta užtušuotais receptais. Tačiau padėtį patys partijos getuose apsigyvenę parteicai laiko jau beveik pusiau auksine. Taip jie jau nutolo nuo liaudies. Dėl nesusivokimo tikrovėj, žinoma, sulaukia pamokų iš gyventojų pusės. Kartais ir labai karčių.

Kad užkirstų kelią iš Vakarų nešamiems šlageriams, rytų zona sutvėrė savo šokį. Gerai. Užsimanė bet ir "socializmo laimėjimus" patikrinti ir lengvojoj mūzoj. Paskelbė konkursą. Pasipylė maišai pašto. Iš kone 7 tūkst. prisiųstų šliagerių tekstų 21 pateko svarstymui. Pirmosios ir antrosios premijos atkrito. Trečiosios ir ketvirtosios buvo skirtos, ir dar keli pagyrimo lapai. Prisiųsti tekstai, jei kiek vertingesniais rasti, nerodė nueito kelio į socializmą, vadinas, "do torbi". Tekstai, kurie kalbėjo "laimėjimus", vėl neranda kas gaidas parašytų. "Intensyvus pūkuočių laikymas yra pirmas žingsnis persitvarkymo, nes paukščių gamyba neša ateičiai perspektyvą", — šios eilutės sutonuoti, kad net šokti galėtum, sunkiau negu ant klumpės stygas užtemti.

Vienas kolchozo (čia kolchozai, išvertus, vadintųsi: "Žemės ūkio gamybos bendrovės") ūkininkas sustojo ties kolchozams valdžios peršamu "atvirtvarčiu". Jį įkvėpimas nuvedė maždaug s e k a n č i o m i s eilutėmis: "Karvė stovi, šlaunys standžios, ji tuoj ės iš paties pasitarnavimo krautuvės. Tešmens storos ir apvalios iš atviratvarčio valios". Po šitų bandymų partijos didieji grįžo vėl ilgesniam laikui prie partinio tešmens.

TEN KAIP IŠ PEKLOS NEIŠLEIDŽIA

Tikintieji tiki, kad kartą patekai į peklą, nebeišeisi. Beveik tas pats ir "komunistų" rojuje: kam likimas lėmė ten patekti, tam tik ypatingais atvejais tepavyksta iš ten išeiti.

Štai kad ir Povilo Leono ir jo šeimos pavyzdys: žmona čia Čikagoje kartu su vyru, o jų vaikai paliko Lietuvoje. Jie kreipėsi tuo reikalu į Stevensoną, Rooseveltienė prašydami pagalbos, bet nieko negelbėjo.

Dabar Chruščiovui esant Des Moines, Leonams pavyko prieiti prie Nikitos ir su ašaromis prašyti leisti jų vaikams į Ameriką atvažiuoti. Chruščiovas, kaip praneša amerikiečių laikraščiai, pažadėjęs jų prašymą patenkinti ir liepęs užsienių reikalų ministeriui tuo reikalu pasirūpinti.

Reikia manyti, kad Leonai laimės, nes Nikitai tikrai būtų gėda jų prašymo nepatenkinti.

Amerika be jokių kilučių išleistų kiekvieną, kuris tik norėtų išvažiuoti į Sovietiją su savo šeima susijungti, o iš ten vaikams pas tėvus išvažiuoti reikia ypatingos paties Nikitos malonės! Tai laisvas kraštas!?

Bijokis daryti bloga ir tau nereikės nieko bijoti.

Benjamin Franklin

MOTERŲ SKYRIUS

V. Mykolaitis-Putinas

Ponas Skrodskis

(Tęsinys)

Atsigulęs į savo minkštą patalą, ponas Skrodskis ilgai negalėjo užmigti. Prieš jo akis tamsoje plūduriavo merginos paveikslas, bet šalia jo kaskart vis ryškiau ėmė vaidentis ir neklaužada bernas. Štai jau juodu stovi greta įsmeigę į jį savo žvilgsnius. Ji žiūri su baime ir nustebimu, jis grasinamai su atkakliu įžulumu. Už jųdviejų — baudžiauninkai. Ne tik Šilėnų, bet ir Paliepių, Juodbalių, Karkliškių — jų visa minia, ir ji vis auga, siūbuoja ir gaudžia kaip jūra. Minios priešaky, tuoj už mėlynakės ir berno su basliu, spiečiasi būrys jo nuskriaustų merginų, ir ta, kur kandžiojo ir draskėsi kaip laukinė katė. Chlopai slenka vis artyn ir artyn. Jų rankose vėzdai, šakės, kirviai. Virš galvų aštriai blykčioja dalgiai, liepsnoja deglai. Dangus rudonuoja nuo gaisro pašvaistės. Dega dvaras — jo, Skrodskio, dvaras, Bagynai . . .

— Galicija, Galicija! . . chlopų maištas . . . ponų skerdynės . . . — siaubo apimtas šnabžda ponas Skrodskis. Ir štai jis mato, kad bernas neklaužada užsimoja savo basliu smogti jam stačiai į galvą . . .

Ponui Skrodskiui grįžta sąmonė, jis pasijunta gulįs aukštienelkas savo įprastoj vietoj, kabinete, su atmerktomis akimis. Kambary tamsu, tik pro užuolaidos kraštą įsiskverbusi mėnulio šviesa ryškiu ruožu krinta ant raudono šilkinio apkloto.

Ponas žino, kad dabar jis gali ilgai neužmigti, jei valandėlę nepasivaikščios ir neišvarinės sąnariuose kraujo. Jis atsikelia, įsimina šlepetes, apsisiaučia šiltu chalatu ir priėjęs prie lango įsižiūri į sodą. Mėnesiena, bet nerami, vėjuota. Apie mėnulį balzganas ratilas — ženklas, kad keisis oras. Prie verandos alyvų krūmai, judinami vėjo, krebžda dar neišsprogusiomis šakomis. Iš sodo ir parko su vėjo pūstelėjimais sklinda keisti švilpesiai, čežėjimai, staugavimai. Nejauki naktis.

Ponas Skrodskis galvoja apie savo sapną.

— Bet ar aš tikrai miegojau? Ar tai buvo sapnas, ar šiaip košmaras? Kažkas pranašinga glūdi toje vizijoje . . .

Jis atsimena minėjęs Galicijos skerdynes. Jis gerai žino apie tuos baisius įvykius. Tai buvo lygiai prieš penkiolika metų.

— Per daug išgėriau vengrino prieš naktį. Sunkus vynas. Dėl to ir visoki košmarai vaidenasi. E, spiaut man į tuos chlopus. Čia ne Galicija. Ciesoriaus valdžia prie to neprileis, — raminasi ponas.

Jis išsitiesia, pasitempia, pereina porą kartų per kambarį, pataiso užuolaidą, atsigula ant dešinio šono ir netrukus užmiega.

* * *

Rytojaus rytą, ponui dar miegant, dvaro prievaizdas Pšemickis, lydimas berno Rubikio, paprastai Rudžiu vadinamo, apžiūrinėjo tvartus, klojimus, daržines ir kitokius ūkio pastatus. Per žiemą užkampiuose daug prisirinko visokio šlamšto, kurį prieš darbymečio pradžią reikia pašalinti, sunaikinti, o kai ką atskirai sukrauti.

Apžiūrėję vieną daržinę, abudu vyrai nuėjo už jos ir atsidūrė prie pašiūrės nuošaliausiame, labiausiai apleistame dvaro užkampyje. Pašiūrė buvo apaugusi karklais, erškėčiais, lazdynais, kadugiais. Pernykščiai dagių, kiečių, builių, arkliarūgščių, varnalėšų stagarai kyšojo pakrūmėse, draikėsi ant takų, dėl to vieta atrodė dar klaikesnė ir atšiauresnė.

Įėję į pašiūrę, vyrai sustojo ties keturiais keistos išvaizdos loviais, kurių vienas buvo persprogęs. Loviai buvo ilgesni nei žmogaus ūgio, iškapoti iš storų rastų. Viename lovio gale iš abiejų šonų du pritvirtinti pančiai, kitame gale per dvi pėdas nuo galo abudu lovio kraštai išdubuoti, ir vėl iš šonų po pantį. Dėl tų išduobimų lovys turi tarsi kryžiaus pavidalą.

Priėjęs artyn, prievaizdas paspyrė koja tą, kuris sprogęs.

— Šitą pataisyk, Rubiki, — kreipėsi į berną. — Čia nedaug ko reikia. Prikalk iš galų po lentgalį, ir laikys.

Bernas buku abejingu žvilgsniu apžiūrėjo lovį, mostelėjo ranka ir nusispiovė.

— Ar verta, pons? Užteks ir trijų.

— Geriau turėti keturis, — tvirtino prievaizdas. — Šįmet bus daug darbo. Žiūrėk, kaip visą sodžių užvarysim. Kartu po keturis eis greičiau. Ir to riksmo mažiau.

— Tai vienas nė neapsidirbsiu, pons, — kreivai prasišiepdamas, pajuokavo Rudis. — Turėsi, pons, man padėti.

Prievaizda įsižeidė.

— Už tokius žodžius, kvaily, turėčiau liepti tave patį paguldyti į lovį ir nuplakti ligi kraujo.

Prievaizdas Pšememckis juk bajoras. Jis su malonumu perlies baudžiauninką rimbu, skels antausį, paspirs koja, bet plakti lovy — budelio, "koto", kartais dar vaito ar dešimtininko, ne jo, pono Pšemickio, darbas. Tai žemintų jo šlėktišką honorą!

Rudis tų skirtumų ir honorų nesupranta. Prievaizdas juk viršininkas, tai kodėl jam neplakti? Tinkamiausia būtų plakti pačiam Skrodskiui. Dėl to Rudis dvaro "koto" — budelio pareigomis patenkintas ir jomis net didžiuojasi. Jam pavesta plakti — vadinasi, ir jis — viršininkas, ponas.

(Bus daugiau)

ŠUNIUKAS SLAUGO AKTORĘ

Aktorė Genevieve guli Toronto ligoninėj, jos šuniukas ją ištikimai slaugo. Aktorė, vaidindama Can - Can komedijoj dėvėjo tokią siaurą suknelę, kad ji negalėjo nuo scenos nueiti, todėl ją į nusirengimo kambarį nešte nešė, bet nešėjas suklupo ir aktorė krisdama ant žemės nusilaužė koją.

RUDENIO DUONA

Vėjuoto rudenio baltoji duona
Ant stalo jau;
Išmėtyti jausmai ir mintys išblaškytos
Neveltui jau . . .

Liūdėjime paskendo naktis . . .
Juodą naktis . . .
Nebėr tavęs, nebėr tarp mano rudenio
Visas naktis . . .

Ir man prisimena lelijos baltos
Prie upės mėlynos;
Ir man prisimena laukai žaliais rugiais užsėti
Aušroj pavasario dienos . . .

Bet šiandien tolumos liūdėjime paskendo —
Ir negirdėt dainos . . .
Ir nėr tavęs pavasarį žydėjusios
Prie upės mėlynos . . .

Stasys Santvaras

(Iš jo rinktinės "Atidari langai".)

BYLA DĖL ŽMONOS PAREIGŲ

Visokių bylų būna teismuose, bet vieną nepaprastų bylų turėjo spręsti Norvegijos teismas.

Ten vienas vyras iškėlė bylą savo žmonai norėdamas išaiškinti, ar į žmonos pareigas įeina vyro marškinių skalbimas. Mat, jo žmona atsisakė tą daryti.

Teismas išsprendė, kad žmona, jei nenori, neprivalo vyro marškinių skalbti.

Taip nutarė Norvegijos teismas, o kaip Amerikoje, ar vyrai gali reikalauti, kad jų žmonos būtinai jų marškinius skalbtų?

KODĖL VAIKAS VERKIA

Afrikos vidury į pietus nuo Sudano yra Britanijos globojama Ugandos teritorija. Joje gyvena apie 6 milionus gyventojų. Iš ten Londone lankėsi vienos juodųjų giminės vado žmona, kuri pareiškė nusistebėjimą, kad baltųjų kūdikiai taip daug verkia.

"Mes Ugandos moterys vaikus nešiojame ant savo nugaros, kur jie nuolat jaučia motinišką šilimą. Jei juodųjų. Neseniai iš ten vežimėlius, gali būti ir jie tiek pat daug verktų."

Taip kalbėjo ta juodoji moteris iš Ugandos.

IR JI MĖGINA JOTI

San Francisco zoologijos muzėjaus 8 mėnesių meškutis joja ant savo motinos.

Ką jie sako apie moteris

Graikų senovės išminčius **Aristoteles,** kartą savo draugo paklaustas, kokią moterį patartų vesti, atsakė:

"Iš tikrųjų nežinau. Vesi gražią — apgaudinės. Vesi negražią — tau nepatiks. Su neturtinga vargsi, o turtinga tave valdys.. Kvaila — nieko nesupras, o gudri lengvai su tavim elgsis."

Lenkų rašytojas **Kraševskis:**

Kas myli, tas privalo ir nujausti, o kas neįspės moters širdies, tas jos nevertas .

Kitas lenkų rašytojas **Mikalojus Rej:**

Dievas sutvėrė danguje saulę, o namuose gerą moterį.

Šv. Augustinas šitaip apibūdina moters santykius su vyru: "Jei Dievas būtų sutvėręs moterį vyrui valdyti, tai jis ją būtų sukūręs iš Adomo galvos. Jei būtų ją paskyręs vyro verge, ją būtų padaręs iš Adomo kojų. Bet Dievas ją sutvėrė iš Adomo šonkaulio, tuo būdu ją skirdamas būti jo draugė."

Filmų aktorius **Frank Sinatra:**

"Moterys yra labiau pavojingos negu gengsteriai: Šie duoda pasirinkti: Pinigai arba gyvybė, o moterys atima ir vieną ir antrą.

Prancūzijos madų "karalius" **Christian Dior:**

Netekėjusi moteris renkasi tokias sukneles, kurios patiktų vyrams, o ištekėjusios tokias, kurios nervintų kitas moteris .

Prancūzų rašytojas **Pierre Benoit:**

Iš šių dienų suknelių dekoltės (apikaklių iškirpimo) visados galima žinoti, kuo moteris susirūpinusi

John Barrymore:

Moterys 3 dalykus padaro iš nieko: Salotes, skrybėlę ir skandalą.

Mūsų rašytoja **M. Pečkauskaitė:**

Vyriausias moteriškės uždavinys yra jungti žemę su dangumi .

S. Catalina:

Graži moteris yra knyga, kuri susideda iš vieninteliu puslapio ir kurią galima perskaityti vienu pažvelgimu. Graži ir gera moteris yra knyga, kuri turi tiek puslapių, kad užtektų viso gyvenimo ją sklaidyti ir pajusti tuos jaudesius, kuriuos ji sukelia .

Prancūzų rašytojas **H. Balzac:**

Jei moteris myli, ji atleidžia viską, nei nusikaltimą; o jeigu ne, tai nepastebi net jūsų dorybių .

Lietuvos Šaulių Sąjungos kūrėjas **V. Putvis:**

Nėra tokios būklės, nėra tokio nusikaltimo, kuris galėtų pateisinti moters garbės įžeidimą. Jei esi jos tėvas, globėjas, viršininkas ar darbdavys ir jeigu ji nusikalto, gali ją nubausti, gali pašalinti iš vietos, gali barti, bet vistiek neturi įžeisti jos garbės. Jei įžeidei ją pajuokos, paniekos žodžiais — susitepei; jei įžeidei ją ranka — žinok, tą pat sekundę užmušei savo sieloje garbę .

MOTERS AMŽIAUS SUSKIRSTYMAS

1. Kūdikis.
2. Mažа mergaitė.
3. Paauguolė.
4. Jauna moteris.
5. Jauna moteris.
6. Jauna moteris.
7. Jauna moteris.

Tai vyrų suskirstymas. O kaip pačios moterys skirsto savo amžių?

JUOKAI

TRYS MELAGIAI

Susitiko trys melagiai ir pradėjo kalbėti apie savo įstaigas, kuriose jie dirba.

— Mūsų sąskaitybos didžioji knyga, — sako vienas, — yra tokia didelė, kad nuo M. sąskaitos iki V. sąskaitos reikia motociklu važiuoti.

— O mūsų įstaigoje nutarta nedėti taško ant raidės I. Tuo būdu per dieną sutaupoma rašalo $10.000 vertės, — kalbėjo antrasis melagis.

— Visa tas niekai, — įsikišo tretysis. — Mūsų bankas toks milžiniškas, kad kol gavęs paskolą iš jo išeina, jau ateina terminas paskolą grąžinti.

MOTERYS NETURI DŽIAUGSMO

Šešerių metų dukrelė klausia savo mamos:

— Mamyte, ar aš ištekėjusi turėsiu tokį vyrą, kaip tėvelis?

— Taip, dukryte.

— O jei neištekėsiu, tai būsiu sena pana, kaip teta Stefanija?

— Taip, mano vaikeli.

— Mamyte, žinai, mes moterys gyvenime nedaug teturime džiaugsmo.

ĮDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio labai vaizdžiai ir įdomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekviena proga, gražiais kietais viršeliais, iliustruta, 416 puslapių, didelio formato. Kaina $5.50

DIENOJANT, "knygnešių karaliaus" sūnaus Kipro Bielinio įdomūs atsiminimai, 464 psl., kaina .... 6.00.

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ, K. Žuko įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina ..... $5.00.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS, paruošė Anicetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvius visame pasauly, 464 psl. kaina ..... $6.50.

MAŽOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutas, J. Lingis, J. Balys ir J. Žilevičius, 326 psl., kaina ..... $5.00.

LENGVAS BŪDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI. Geriausias vadovėlis pradedantiems angliškai mokytis; duoda tarimą, angliškus pasikalbėjimus Kaina 75c

LAELBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TAUGHT, M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliškai kalbančiam, 144 psl., kaina .....$ $1.25

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams suprasti. Kaina 50c

DIEVŲ MIŠKAS, Balio Sruogos neužmirštamas aprašymas, ka jis ir jo nelaimės draugai iškentėjo nacių koncentracijos stovykloje, 483 puslapiai. Kaina $5.00

MIŠKAIS ATEINA RUDUO, Mariaus Katiliškio romanas. Ištisa Aukštaitijos kaimo tipų galerija, 514 pusl., kieti viršai. Kaina $5.00

NEMUNO SŪNŪS, Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo prieš Smetonos diktatūrą, Pirma dalis 280 psl. Kaina $3.00

ALTORIŲ ŠEŠĖLY, V. Putino-Mykolaičio romanas trijose dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsižadėjo kunigystės dėl moterystės. Visos trys dalys įrištos į vieną knygą, kieti viršai, 631 puslapis. Kaina $6.00

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtojimosi pagrindai, Paulius Galaunė, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje. Kaina $8.50

VALGIŲ GAMINIMAS, parašė keturios namų ūkio agronomės: E. Drąsutienė, O. Radzivinienė, E. Starkienė ir A. Šližienė. Didelio formato, su daug paveikslų. Kieti apdarai. Kaina $7.50

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS, apie 20.000 žodžių, 368 puslapiai, redagavo V. Baravykas, pigiausias ir naujoviškiausias žodynas, kieti viršai. Kaina .. $4.00

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos gyvenimo. 178 puslp., įdomi knyga. Kaina.. $2.00

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug medžiagos. 96 puslapiai kaina ..... 50c.

MILŽINO PAUNKSMĖ. Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika 173 pusl., didelis formatas, gera popiera. Kaina $2.50

APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Poeto J. Aisčio atsiminimai apie Binkį, Miškinį, Tumą, Savickį, Giras ir kt. 249 pusl. Kaina $2.50

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS. P. Abelkio parašytas istorinis romanas iš Žemaitijos krikšto laikų. Su kietais apdarais. Kaina $3.50

SENAS KAREIVIS MATUTUTIS, parašė Jurgis Jankus. Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti. 237 psl. Kaina ..... $3.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas K. Karys, vienintelė tokio masto knyga tuo klausimu, daug paveikslų, 255 psl., kaina ..... $5.00.

PABUČIAVIMAS, parašė J. Grušas, novelių rinkinys, 155 puslapių. Kaina ..... $1.50.

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina 25c

IŠĖJUSIEMS NEGRĮŽTI, parašė M. Katiliškis, meistriškai pavaizduotas vienas tragiškiausiu mūsų tautos momentų — antrojo karo pasėkoje masinis bėgimas iš savojo krašto, 536 psl., kaina .... $5.00.

SUŽADĖTINĖ, J. Titinio 15 įvairių trumpų pasakojimų, 180 puslapių. Kaina $2.00

BARABAS, Paer Lagerkvisto istorinė anysaka iš pirmųjų krikščionybės laikų Romoje, Palestinoje ir Kipre. Knyga laimėjusi Nobelio premiją. Kaina $2.25

ŽEMĖ DEGA, J. Savicko užrašai iš 1939 - 1945 metų, kurios autorius karo metais gyveno Prancūzijoje. pirmoji dalis 452 psl. Kieti viršai. Kaina $4.50

ŽEMĖ DEGA, J. Savicko užrašai antra dalis 414 psl. Kaina $4.50

ŽEMAITĖS RAŠTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai. Kaina ..... 50 centų.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė Dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams. 144 puslapių Kaina $1.00

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kun. M. Valadka. Labai įdomi knyga. Kaina $1.20

CEZARIS, Mirko Jesulič romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po $2. Galima dalimis pirkti arba visas 3 knygas už $6.00.

NAUJA VALGIŲ KNYGA, M. Michelsonienės parašyta: 250 įvairių receptų, 132 pusl. Kaina $1.25

POPIEŽIAI IR LIETUVA. Kunigo M. Valadkos parašyta knyga, 250 pusl. Kaina $2.50

A KISS IN THE DARK. J. Jazmino anglų kalba sodrūs vaizdeliai 150 pusl. Kaina kietais viršeliais $2, minkštais viršeliais $1.00

ATLAIDŲ PAVESY, P. Abelkio romanas iš Žemaičių Kalvarijos praeities. Kietais viršeliais, 467 puslapiai, kaina $4.00

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas. Kaina 25c

VILIKO GRUPIŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl mūsuose nėra vienybės, 80 psl., kaina .. $1.00

MIRUSIOS SIELOS. M. Gogolio svarbiausias veikalas, išvertė M. Miškinis. 290 pusl. Kaina .. $3.25

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal K. Kautsk naujausiomis žiniomis papildyta tw klausimu knygutė. Kaina 25c

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina 10c

TIPELIS, parašė Pulgis Andriušis, juokingas romanas,. 240 psl. Kieti viršeliais. Kaina ..... $3.

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25c.

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ. Pilna argumentų, kurie visiems įdomūs. Kaina 20c

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo razbainiukas buvo pasidaręs Rusijos diktatoriu. Kaina ..25c

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina 25c

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kun. M. Valadka. Svarbu kiekvienam perskaityti. Kaina $1.20

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GAIRĖS. 32 psl., kaina ..... 25c.

NEMUNO SŪNŪS, Andriaus Valucko romanas antroji dalis, 426 puslapių. Kaina $4.00

PER KLAUSUČIŲ ULYTELĘ, parašė Liudas Dovydėnas, įdomi apysaka, 176 psl. Kaina .... $2.20.

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 East Broadway -:- So. Boston 27, Mass

VIETINĖS ŽINIOS

Bostono šachmatininkų dešimtmetis

Lietuvių šachmatų klubas Bostone įsteigtas Kazio Merkio pastangomis 1949 m. Klubo pradžia siejama su Povilo Tautvaišos ir Merkio dalyvavimu 1949 m. Naujos Anglijos šachmatų pirmenybėse, iš kurių abu grįžo su prizais. P-bės įvyko rugsėjo 4-7 d. d. Attleboro, Mass. Netrukus Tautvaiša laimėjo pirmą vietą Bostono miesto p-bėse, o Merkis — trečią. Tuo pat laiku buvo sudaryta lietuvių šachmatų komanda (P. Tautvaiša, K. Merkis, A. Keturakis, K. Saudargas, E. Staknys, V. Kubilius ir P. Shimonis), kuri laimėjo 1949/50 Metropolitan Chess League p-bėse antrą vietą, pakeliui įveikusi ir patį lygos meisterį Harvardo universitetą ir buv. meisterį — Boylston CC. Iš pavienių žaidėjų Tautvaiša su Merkiu buvo Bostono lygos pirmūnai. Stiprus "Lithuanian" pasirodymas lygos varžybose prieš senus Bostono šachmatų klubus sulaukė gražaus ir pelnyto įvertinimo iš amerikiečių spaudos (Boston S. Herald, Chess Review, Chess Life).

Lietuvių šachmatų klubas visą dešimtmetį išsilaikė Bostono pajėgiųjų klubų eilėse, triskart laimėjo antrą vietą ir triskart trečią. Pernai buvo antroj vietoj, šiemet — trečioj v. Bostone.

Klubas savo eilėse turėjo Povilą Tautvaišą (dabar Chicagoj) ir Kazį Škėmą (Detroite). Škėma dukart laimėjo Bostono čempiono vardą (1950 ir 1951 m.).

Šachmatų klubas 1954 m. įsijungė į So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugiją, tuokart išsisprendė patalpų ir paramos klausimai. Į šachmatininkų eiles buvo patrauktas jaunimas, kurį mokyti pasiėmė K. Merkis. 1955 m. į lygos pirmenybes lietuviai išėjo su 3 komandom (A, B ir C klasėse). B komandoj žaidė 16-mečiai broliai Gediminas ir Leopoldas Šveikauskai, Kazlauskas, Giedraitis, Karosas.

C komanda (Dikinis, Naginionis, S. Vaičaitis, 16 m., A. Ivaška, Gediminas Kuodis, 11 metų, ir Edm. Spirauskas, 16 metų) iškovojo savo klasėj pirmą vietą, 2 v. liko Boston College.

1957 m. Gediminas Šveikauskas tapo įkeltas į lietuvių A komandą ir dabar žaidžia pirmoj lentoj. Jis pasidarė sėkmingiausias taškų rinkėjas. 1958 m. jis laimėjo antrą vietą Bostone dr. Putzmano atminties turnyre. Šiemet Šveikauskas baigė antruoju Massachusetts ir vėliau Naujos Anglijos mėgėjų p-bėse, be to laimėjo pirmą vietą New Yorke USC Federation turnyre.

Praeitose lygos pirmenybėse patys jauniausi Bostono žaidėjai buvo lietuviai: Algis Makaitis, 13 metų ir Gediminas Kuodis, 14 metų. Kuodis dukart buvo Bostono B klasės meisteris, Makaitis, dabar 14 metų, tapo įkeltas į Amerikos A klasės žaidėjus.

Massachusetts valstijos žymiausias korespondencinis žaidėjas yra Kazys Merkis. Jis 1957 m. laimėjo 3 vietą Amerikos Grand National p-bėse. Dabar dalyvauja pasaulio koresp. p-bėse, žaisdamas Amerikos komandoj.

Pirmoji klubo valdyba buvo tokia: K. Merkis, A. Keturakis, J. Starinskas. Dabartinė valdyba: pirm. dr. A. Kapochy, K. Merkis, P. Kontautas, A. Ivaška, P. Martinkus.

Klubo dešimtmečio minėjimas įvyks lapkričio 8 d. So. Bostono L. P. D. salėj. Į minėjimą atvyksta iš Chicagos buv. Bostono meisteris P. Tautvaiša, dabartinis Illinois meisteris.

Serga M. Kapočienė

Ligos užgulė Lietuvių Enciklopedijos leidėjo šeimą. Jis pats vis dar nepasveiksta po eismo (trafiko) nelaimės, o čia sunegalavo ir jo žmona. Ji paguldyta Robert Brigham ligoninej kurioj gydomi reumatikai.

Tautinės S-gos dešimtmetis

Vietos skyrius spalio 3 d. 6 val. vak. savo namuose rengia iškilmingą savo veiklos dešimtmečio minėjimą.

Turime miesto šeimininkų kandidatus

Bostonas juos išsirinko rugsėjo 22 d. Iš jų lapkričio 3 d. rinks miesto majorą, miesto tarybos narius ir mokyklų komitetą.

Tuose pirminiuose rinkimuose turėjo teise balsuoti 320,904 asmenys, bet tebalsavo vos 130,425 balsuotojai.

Miesto majoro kandidatais bus: Powers, kuris gavo daugiausia balsų (44,043, tai vra trečdali visų balsų), ir Collins, kuris gavo 28,510 balsu.

Miesto tarybos kandidatai bus: (surašoma pagal gautą balsu skaičiu): McDonough, White, Kerrigan, Foley, Coffey, McLaughlin, Connely, Iannella, Hines, G. Foley, Carey, Sullivan, Langone, Elam, McCarthy, Kelly, Elam ir Todesco. Ju tarpe 8 ir dabar yra tarvboj. Rinksime 9.

Mokyklų komiteto kandidatai bus: Lee, Tierney, Relly, Regan, CCallhan, Kennedy, Kendrick, Bisbee, Eisenstadt ir Bruno. Iš jų rinksime 5.

UŽ BONUS MOKA DIDESNIUS PROCENTUS

Prezidentas Eisenhoweris ir valstybės bonų įstaigos direktrojus James Stilles laiko padidintą valstybės E ir H serijų boną, kurių procentai pakelti nuo 3½ iki 3¾.

Kultūrininkai paminėjo Petrą Vaičiūną

Rugsėjo 26 d. buvo pirmasis šio rudens Bostono Lietuvių Kultūros Klubo susirinkimas, kuriame rašytojas Stasys Santvaras kalbėjo apie šį pavasarį Kaune mirusį poetą ir dramaturgą Petrą Vaičiūną. Jis yra parašęs virš 20 dramatinių veikalų, iš kurių bene 16 buvo vaidinta Lietuvos valstybės teatre, vieną jo veikalą — Tuščios Pastangos Bastone pastatė Aleksandros ir Antano Gustaičių vadavaujamas Dramos Sambūris.

Šių metų Klubo pir. A. Mažiulis padarė paskutiniųjų trijų mėnesių svarbesnių lietuvių gyvenimo kulturinių įvykių apžvalgą. Kaip paprastai Klubo susirinkimai baigiami kavute, kurios metu dalyviai dar turi progos pasikalbėti jiems rūpimais klausimais.

Šiemet Klubo valdyboje yra: A. Mažiulis (pirm.), J. Adomavičienė, Grinienė, A. Matjoška ir V. Žiaugra.

WORCESTER, MASS.

Gal ir Sirūnaitė atvažiuos

Kaip skęstantis griebiasi visokių priemonių išsigelbėti, taip ir išskirtosios dėl karo šeimos ieško visokių būdų vėl susijungti. Daug ir lietuvių šeimų karas suardė: dabar viena dalis jų gyvena, pavyzdžiui, Amerikoj, o antroji pasiliko Lietuvoj, ir nežetų susijungti, bet komunistai neleidžia.

Taip karas išskyrė ir Sirūnaites, kurios buvo Amerikoj gumusios, bet su tėvais grįžusios į Nepriklausomą Lietuvą. Vėliau viena sesuo grįžo į Ameriką, ištekėjo už Case, o antroji tebegyvena Lietuvoj, nori atvažiuoti į Ameriką, bet visos iki šiol darytos sesers pastangos nedavė vaisių.

Chruščiovui atvykus į Ameriką, Case kreipėsi į ji su prašymu išleisti josios seserį. Ar jos toks menkas prašymas bus patenkintas, sužinosime vėliau.

KO EKSKURSANTAI NEŽINO

Lietuvoje buvę ekskursantai tyčia ar netyčia daug ką nutyli ir visus trūkumus suverčia karui.

Karas — ne motina, jis nualina viską, kas po jo kojų pasipainioja, nušluoja miestus, kaimus, dirbtuves. Nukentėjo dėl jo ir Maskolija ir Lietuva. Bet karas siautė ir kitose valstybėse, ir šiandien, lygindami jų gyvenimą, aiškiai galime matyti, kaip kur tos karo žaizdos užgydytos.

Atsimnikime, kad Maskolija yra milžiniškas kraštas, kurio tik dalį karas tepalietė. Lietuva buvo visa karo ugnyje tiek pirmojo, tiek antrojo pasaulinio karo metu. Ji tada jau po kelerių metų turėjo ne tik maisto, bet ir drabužių ir avalynės ir kitko kiek reikėjo. Ji būtų greitai savo žaizdas išgydžiusi ir po šio karo, jei nebūtų Maskolijos pavergta.

Seniai atsistatė Vokietija, Italija, Japonija ir kitos dėl karo nukentėjusios valstybės. Ten jau visko net perdaug yra, jos jau daugybę prekių išveža į užsienį. O kas dedasi Maskolijoj, kurią valdo komunistai?

Ten ir po keturias dešimtmetų su viršum dar visko trūksta. Ir Lietuvos žmonės dar šiandien vaikščiotų nuplyšę, jei jų artimieji iš Amerikos nebūtų aprėdę ir apavę.

Atsiminkime, kad Sovietų Sąjungoje milionai žmonių dirbo ir dar dirba vergų stovyklose, galima sakyti, be jokio atlyginimo. Bet ir veltui gaunamos darbo rankos nieko nepadėjo, nes visa tvarka iš pagrindų yra netikusi.

Lietuvoje buvę ekskursantai to nematė ar nenorėjo matyti, nes apie tai jie grįžę mums nepasakoja . . .

Jei jau komunistinė tvarka nesugeba iki šiol karo žaizdų užgydyti, kada visur kitur jos jau pamirštos, tai maskoliško komunizmo negalime ne tik pateisinti, bet turime jį smerkti ir daryti viską, kad jis greičiau šioj žemėj išnyktų.

Arimantas

Pakalbinkim draugus ir kaimynus užsisakyti "Keleivį". Kaina metams $4.

AUTOMATAI IR BANKE

Bank of America įrengė elektroninius aparatus, kurie be žmonių pagalbos tvarkys banko knygas. Tie aparatai, atsižiūrint jų dydžio, gali per dieną atlikti nuo 55,000 iki 220,000 atskirų veiksmų.

Banke įrengtieji aparatai galės per minutę sutvarkyti 550 sąskaitų, arba 33,000 per valandą, o tuo tarpu jau vienerių metų praktikos turįs tarnautojas per valandą tegali sutvarkyti 245 sąskaitas.

Bet be žmonių ir tas bankas neapsieis net ir minėtus aparatus įsigijęs, tik neabejotina, kad jų mažiau bereikės.

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažįstamiem ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

Stepono Kairio "Lietuva budo", kaina $5.50

Kipro Bielinio "Dienojant", kaina $6.00.

Jas galite gauti ir Keleivio administracijoje:

636 Broadway,
Boston 27. Mass.

ADMINISTRACIJOS PRAŠYMAS

"Keleivio" administracija prašo mielųjų Keleivio prenumeratorių, kurie keičia adresus, pranešant naują adresą nepamiršti parašyti ir senojo.

Jei tavo draugus ar kaimynas neskaito "Keleivio", paragink išsirašyti. Kaina metams tik $4.

Jieškojimai

Prancška Ajauskienė, Lietuvoje, ieško savo brolio Antano Gūdžiūno, (sūnus Prano), kilusio iš Raseinių apskr., Birbiliškės km., Šimkaičių valsč. Jis pats ar ji žinantieji atsiliepkite adresu:

Pr A.
636 Broadway
So. Boston 27, Mass.

Anieta Pakėnaitė-AMBRAŠKIENĖ, Lietuvoje, ieško brolio Donaco PAKĖNO (Augustino sūnaus) ir Aleksо ČEKAVIČIAUS (Juozo sūnaus). Vienas anksčiau gyveno Chicagoj, kitas Amsterdame, N. Y. Jie patys ar jų žinantieji rašykite adresu:

K. Mitkevičius
33 Perry Street, (41
Stoughton, Mass.

Ieškau savo brolio Kazio Dambrausko. 1942 m. jis dirbo Vokietijoje, Chemische Fabrik Budenheim B. 1944 m. jis buvo apsistojęs Hanau lagery, Vokietijoje. Jis pats ar ji žinantieji atsiliepkite adresu:

Ona Malkauskiene
448 Westmoreland Ave., N.
Toronto 4, Ont.,
Canada (41)

Suzana Adomavičiūtė-Girškienė iš Lietuvos paieško savo brolių Antano ir Pranciškaus ir sesers Magdalenos. Jie iš Wenclowsky km., Skirsnemunės parapijos. Girdėjo, kad gyvena Philadelphijoj. Jie patys ar juos žinantieji praneškite

Mrs. Julia Kosmch
469 Hampshire Street,
Lawrence, Mass. (39

Vedybos

Vedybų tikslu noriu susipažinti su pasiturinčiu vyru, 60 ar daugiau metų. Esu pasiturinti. Daugiau informacijų per laišką. Rašykit:

E. Komer (40
R 1, Box 92
Allen, Mich.

NEW ERA
SHAMPOO NAUJOJI GADYNĖ

Tūkstančiai suprato, kad New Era shampoo yra kasdieninis reikalas. Tik švelnus daržovių muilas be gyvulių taukų gali užlaikyti diržingą odą, nuo ko priklauso gražūs plaukai, naturališka spalva, nežiūrint amžiaus.

Siųskite $2 už 8 oz. butelį.

Frank Bitautas
527 East Exposition
Denver, Colorado

KIMBARAS ŽOLĖ

Kimbaras geral nuo inkstų ir pusiės ligų, šlapinimosi kanalo uždegimo ir nuo odos išbėrimo. Ramunės žiedai europiški ir Ramunės arbata yra visada gerai išsigerti.

Medleva žievės yra vienos iš geriausių dėl vidurių užkietėjimo. Pas mus galite gauti visokių žolių ir šaknų, kurios tik randasi kur pasaulyje. Turime ir medaus — Kubos medaus, liepos žiedų medaus, dobilų ir orenčių medaus. Medaus per paštą nesiunčiame.

Alex. Mizara
414 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Užeikite į Alexander's vietą.

ŽODYNAS
A. LALIO
Lietuvių-Anglų ir Anglų-Lietuvių.

1256 Puslapiai
dvigubos špaltos

Kaina $14

Pinigus siųsti kartu su užsakymu

Dr. D. PILKA
546 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

SPECIALŪS RUDENS STANDARTO PAKETAI

SU DAIKTAIS YPATINGAI LIETUVOJE REIKALINGAIS
SUL 20 — $29.00

- 3 su trečdaliu jardų grynos vilnos mėlynas kostiumui ar apsiaustui
- 3 su trečdaliu jar. 85% vilnos Tennis pilka ar mėlyna kostiumui (10 svarų kitokių daiktų iš mūsų katalogo galima pridėti į tą paketą be ekstra pašto persiuntimo išlaidų).

XG1 — $42.00

- 3 jard. 85% vilnos medžiaga vyrų apsiaustams, gerai nešiojasi, pilka ar mėlynos spalvos
- 3 su trečdaliu jar. grynos vilnos worsted kostiumams mėlyna, pilka ar ruda su juostelėmis
- 3 su puse jardų dirbtinio šilko pamušalui pritaikintos spalvos (8 svarai kitų daiktų iš mūsų katalogo gali būti pridėti į paketą be ekstra pašto persiuntimo išlaidų).

MAR 19 — $45.000

- 3 jardai vilnos Velour moterims žiemos paltui, mėlyna ar juoda
- 3 jard. grynos vilnos Tweed moterų kostiumams juodos, mėlynos, pilkos, žalios, geltonos vyno ar šviesiai mėlynos spalvų
- 3 jardai dirbtinio šilko pamušalo pritaikintos spalvos
- 4 jardai rajono afganine kasdieninei suknelei mėlynos, karališkai mėlynos, šviesiai mėlynos, pilkos, žalios, ružavos ar juodos spalvų
- 1 setas moterų apatinių rajono medžiagos
- 1 Škotiška vilnonė skara

(10 svarų kitų daiktų iš mūsų katalogo galima pridėti į šitą paketą be ekstra išlaidų už persiutimą paštu)

PETER — $58.00

- 16 su ¼ jardų vilnonės medžiagos juodos, mėlynos, rudos, ar tamsiai pilkos su juostelėmis

(5 svarai kitų daiktų iš mūsų katalogo galima pridėti į šitą paketą be ekstra išlaidų už persiuntimą paštu)

Į paduotas kainas jeina viskas: Sovietų muitai, leidimas, pašto išlaidos, draudimas. Mes siūlome daug kitų standartinių paketų. Prašykit informacijų ir pavyzdžių.

VAISTŲ IR MEDIKALINIŲ PRIETAISŲ SIUNTIMAS YRA MŪSŲ SPECIALYBĖ. MŪSŲ DAKTARO IR VAISTININKO PATARIMAS NEMOKAMAI TEIKIAMAS REIKALUI ESANT..

TAZAB

51 Reservoir St. CAMBRIDGE, Mass. Tel: KI 7-9705
(Offisas atdaras visa laiką)

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ, UKRAINĄ, LIETUVĄ, GUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir Kitas Respublikas
Pasinaudokite patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. Inc.
135 West 14th Street, NEW YORK 11, N. Y. Tel. CH 3-2583
Licensed by U S S R.
MŪSŲ SKYRIAI:

141 Second Avenue NEW YORK CITY Tel. GR 5-7430	39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel. MArket 2-2877	132 Franklin Ave. HARTFORD, CONN. Tel. CH 6-4724	900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. TOwer 1-1461
332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	308 W. Fourth St. BOSTON 27, MASS. Tel. ANdrew 8-5040	11339 Jos. Campau DETROIT 12, MICH. Tel. TOwnsend 9-3980	632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klijentų 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu per 7 - 12 dienų). Mūsų įstaigose yra pirmos rūšies didelis pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informacijų apie naujas muitų normas ir patvarkymus. Atsiminkite, kad mes esame specialistai visame kame, kas liečia siuntinių persiuntimą.

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6., sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Tiktai vyriausioje įstaigoje

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darbui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA GYVYBĖS APDRAUDA IKI $10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki $10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudos sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateičiai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki $325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIEČIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopuose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

DR. M. J. VINIKAS
307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

VAISTUS Į LIETUVĄ
ir į VISUS KRAŠTUS už GELEŽINĖS UŽDANGOS.
Mes siunčiame kasdien. Pristatymas garantuotas. Atsiųskite mums laiškus ir receptus iš senojo krašto, arba užeikite asmeniškai.
VERNON DRUG, INC. J. P. BUJNICKAS, Reg. Ph. sav.
100 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.
46 metai aprūpname Worcesterį ir apylinkę vaistais

MES ATLIEKAM . . .
VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- **BIZNIO KORCIUKIŲ**
- **SPAUSDINTŲ VOKŲ**
- **LAIŠKŲ SU ANTGALVIAIS**
- **BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ**
- **PROGRAMŲ ar PLAKATŲ**

"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"
636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

Vietinės Žinios

Dr. M. Gimbutienė vyksta į Čekoslovakiją

Archiologė dr. Marija Gimbutienė pernai mokslininiais reikalais buvo išvykusi į Europą ir ten lankėsi keliose valsstybėse. Šiemet ji taip pat ten vyksta tais pačiais archeologijos reikalais.

Jungtinių Tautų sukurtoji mokymo, mokslo ir kultūros reikalams tarptautinė organizacija (UNESCO) Čekoslovakijos sostinėj Prahoj šaukia konferenciją Europos neolito klausimais (Neolitas — naujojo akmens amžius, kuris Lietuvoje tęsėsi maždaug nuo 3,000 iki 1,500 metų prieš Kristų, kada žmonės tapo sėslūs, pradėjo žemę dirbti, javus sėti, gyvulius prisijaukinti, gerai nušlifuoti akmeninius įrankius, puodus iš molio dirbti). Konferencijoje dalyvaus nedidelis žinomų archeologų skaičius, jų tarpe bus ir dr. Gimbutienė.

Grįždama iš ten, ji Britanijoje skaitys paskaitas ir ves seminarus Rusijos archeologijos klausimais Glasgowe, Edinburghe, Liverpooly, Oxforde ir Londone. Išvyksta spalio 2 d., grįžta lapkričio 5 d. Sėkmingos kelionės ir laimingai grįžti!

Pabaltiečių koncertai

Pabaltiečių draugija jau ketvirtus metus ruošia po 3 koncertus kasmet. Ateinantį sezoną ji pradės spalio 22 d. latvių dainininkės Paula Brivkalne koncertu. Antras koncertas bus sausio 29 d., dainuos mūsų solistas Stasys Baras ir paskutinis bus kovo 27 d. Jo programą atliks estų moterų choras iš Toronto.

Paroda, kurią ilgai minės

Rugsėjo 20 d. pasibaigė ištisą savaitę tęsusis Antano Rūkštelės kūrinių paroda. Ją aplankė virš 500 asmenų, iš joje išstatytų paveikslų nupirko 18 ir dar vienas portretas buvo specialiai užsakytas, kurį dailininkas nupiešė parodą uždaręs. Taig paroda turėjo didelį pasisekimą, nė viena iki šiol čia ruoštoji paroda nesutraukė tokio didelio žiūrovų skaičiaus ir nė vienoj nebuvo tiek daug kūrinių įsigyta. Jau vien dėl to ją bostoniškiai ilgai minės. Bet ir dėl ko jos ilgai nepamirš.

Nėra parodos, kurią žiūrovai vienodai vertintų, bet nevisos sukelia aistrų ją vertinant. O šitoji sukėlė ir todėl ji bus ilgai prisimenama, o kartu su tuo bus svarstomi ir lietuvių meno klausimai. Tik linkėtina, kad juos svarstant kartais per stipriai išsiveržianti jausmai būtų protu atšaldomi, asmeniškumai išjungiami.

Atsakė, kodėl pakvietė Chruščiovą

Ryšium su Chruščiovo pakvietimu į Ameriką daug ir lietuvių rašė protesto laiškus prezidentui. Rašė juos ir bostoniškiai, jų tarpe ir dr. B. Kalvaitis, kurio laišką išspausdino ir So. Boston Tribune.

Dr. Kalvaičiui už savo nuomonės pareiškimą padėkojo prezidento asist. Persons, pridėjęs ir prezidento pastabas spaudos konferencijoje rugpiūčio 25 d. ir jo atsišaukimą į piliečius, paskelbtą rugsėjo 10 d., kuriame išdėstyta, kokiais sumetimais pakviestas Chruščiovas.

ATVIRAS LAIŠKAS

Gavau ir aš Lithuanian Radio Hour 25 metų sukakties angliškai rašytą laišką, kuriame esu prašomas dalyvauti to radijo rengiamame sukaktuviniame pokyly ir duoti skelbimą ta proga leidžiamam leidinėliui.

Man rūpi pažanga ir ją aš remiu. Kas pažangos nedaro, tas, mano supratimu, neremtinas.

Lithuanian Radio Hour, kurį dabar visi vadina Kneižio radiju, buvo įkurtas Darbininko laikraščio. Radijo vyriausias tikslas buvo tarnauti Bostono, Cambridge, Brocktono ir Lawrence lietuvių parapijoms.

Radijas jau sulaukė 25 m. amžiaus, bet per tą laiką nesubrendo. Koks jis buvo pradžioje, toks tebėra ir šiandien. Ir šiandien jo programoje, be apmokamų skelbimų, girdime informacijas apie parapijų reikalus, ir tas pačias nuvalkiotas dainuškas, polkutes ir panašius "šedevrus". Visa tas jau seniai klausytojams nusibodo, jie norėtų išgirsti ko nors geresnio. Klausantis jo programos kiekvienam kyla mintis, nejaugi mes per paskutinuiosius 25 metus nieko geresnio neturime muzikos ir dainos srityje? O jei turime, tai kodėl tų dalykų tas radijas neduoda?

Neabejotina, kad turime, bet dėl tų nuvalkiotų polkučių pasiteisinama lėšų trūkumu. Bet radijas juk tarnauja parapijoms, kurios turėtų ir reikalingų lėšų sutelkti, kad radijas galėtų šių dienų klausytojų reikalavimus patenkinti.

Aš neturiu tikslių duomenų iš mūsų parapijų apyskaitų, bet gyvenimas rodo, kad parapijoms lėšų netrūksta ir todėl darau išvadą, kad jei jos sielotųs lietuviškos kultūros kėlimu šiame krašte, jos lengvai galėtų ir tobulą radijo programą turėti, parūpindamos jam reikalingų lėšų. Bet tas joms nerūpi.

Jei jau neremia tie, kam radijas tarnauja, tai kodėl aš turėčiau jį remti? Toks yra mano atsakymas į aną laišką,

John P. Tuinyla

Nauja lietuviška šeima

Spalio 17 d. Nijolė Ramanauskaitė susituoks su Vytautu Ivanausku. Jungtuvės bus New Haven, Conn., kur gyvena jaunosios tėvai Elena ir Augustas Ramanauskai. Į vestuvių iškilmes vyksta ir būrys bostoniškių.

Jaunoji yra naujųjų ateivių duktė, o jaunasis senosios kartos ateivių sūnus, tikras lietuvis. Jo tėvai gyvena Bostone, čia gyvens ir jaunoji pora, todėl Bostone lietuvių šeimų skaičius padidės.

Bus saulės užtemimas

Spalio 2 d. 6:50 val. ryto Naujoj Anglijoj bus matomas saulės užtemimas. Tas plotas, kuriame matysime užtemusią saulę, yra šiaurėje Milford, N. H., ir Haverhill, Mass., pietuose Worcester ir Quincy, vakaruose Baldwinville ir Williamsville ir Salem bei Marblehead rytuose. Taigi užtemusią saulę pamatysime ir Bostone, jei, žinoma, bus giedras oras.

Nauja vilniečių valdyba

Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Bostono skyrius išsirinko naują valdybą: Inž. B. Galinis ((pirm.), J. Sonda (sekr.), A. Andriulionis (ižd.).

Grįžo J. Adomonis

Užsienio automobilių atstovas, Globe Parcel Service Bostono skyriaus vedėjas Jonas Adomonis grįžo iš Vokietijos, kur jis buvo išvykęs automobilių prekybos reikalais ir išbuvo 3 savaites.

Laiškas A. Majauskui

Mūsų įstaigoje Antanui Majauskui yra laiškas iš Lietuvos. Prašome jį atsiimti.

Rinkimų dieną degtinės nepardavinės

Paprastai rinkimų dieną Bostono svaigiųjų gėrimų parduotuvės būdavo uždarytos, bet šiemet pirminių rinkimų dieną leido jas atidaryti. Tačiau lapkričio 3 d. jos bus uždarytos.

Serga V. Vakauzas

Veiklus visuomenininkas Valentinas Vakauzas pareitą savaitę paguldytas Carney ligoninėn. Linkime jam greičiau pasveikti.

Išeina "Penktieji metai"

Po mėnesio knygų rinkoje pasirodys Kipro Bielinio atsiminimų antrasis tomas, pavadintas "Penktieji metai". Knyga bus apie 600 pusl.

Nupirkta 19 A. Rūkštelės kūrinių

Paskutinę valandą prieš A. Rūkštelės kūrinių parodos uždarymą ir jau uždarius, dar nupirkta keli paveikslai. Viso labo bostoniškiai įsigijo 18 paveikslų iš parodos ir ponia X užsakė nutapyti jos portretą, kurį dailininkas nutapė praeitą savaitę.

Be jau praeitą kartą minėtų, A. Rūkštelės kūrinius įsigijo šie asmenys:

V. Adomavičius "Vakarop", Ign. Vilėniškis "Rugių gubos", S. Grabliauskas "Pavasaris prie ežero", "Ežero krantas", "Prieš pat rugiapiūtę", "Saulei nusileidus", B. Bilvašienė "Rugių lauke", P. Vaičaitis "Tėviškės sodyba", M. Kavaliauskas "Vakaras", J. Kapočius "Kauliukų mėtytojai", Bronė Vaičaitienė "Gubos pamiškėje".

J. Strazdas atidarė kirpyklą naujoj vietoj

Bostoniečiams žinomas visuomenininkas Jurgis Strazdas jau seniai verčiasi kirpėjo amatu. Dabar jis atidarė savo kirpyklą dideliame Shopping Center prie Braintree (prie 128 kelio) tuose pačiuose namuose, kuriuose yra Tedeschi Super Market, žinomas savo gera mėsa.

Našlių banketas

Sandaros Moterų Klubas lapkričio 1 d. Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj rengia banketą našlėms ir našliams pagerbti.

"Meniška" arbatėlė

Dail. A. Rūkštelė, norėdamas atsidėkoti už jam suteiktą pagalbą ruošiant parodą Bostone, rugsėjo 27 d. Tautinės S-gos namuose surengė arbatėlę, kurioje dalyvavo 20 asmenų. Jos dalyviai ne tik kavutę girkšnojo, bet net 4 valandas užsitęsusiuose pašnekesiuose lietė įvairius meno klausimus.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR Į KITAS SOVIETŲ VALDOMAS SRITIS
Kviečiame visus naudotis greitu patarnavimu patikimos įstaigos

Pristatymas garantuotas
Siuntiniai apdrausti

Turime pasirinkimą medžiagų, odų ir kitokių daiktų pigiomis kainomis. Gavome austriškų deimantinių stiklui piauti rieztukų nuo 1.65 už štukę. Siunčiame su Inturisto leidimu. Kelionė trunka nuo 4 iki 6 savaičių.

General Parcel & Travel Co., Inc.
308 W. 4th St., So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-5040
(Tik vienas blokas nuo Broadway, einant D gatve)

Įstaiga atdara:
Kasdien 9 A. M. - 6 P. M.
Šeštadieniais 8 A. M. - 4 P. M.

Vedėjas: M. Kavaliauskas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Priimami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Rusiją per lietuvių įstaigą
UNIVERSAL GIFT PARCEL SERVICE
Siuntiniai apdrausti, apmuitinti, taip, kad gavėjas **nieko neprimoka.** Iš mūsų įstaigų siuntiniai siunčiami 3 kartus į savaitę ir pasiekia adresatą laike 4-7 savaičių, oro paštu—8-12 dienų. Siuntėjų patogumui savo įstaigose turime didelį pasirinkimą geros kokybės importuotų ir vietos gamybos prekių: medžiagų vyr. ir moter. paltams, kostiumams, dirbtinio šilko ir nylono, pamušalų, siūlų, adatų. Vilnonių, kartuninių ir šilko skareičių. Moter. ir vyr. marškinių ir kojinių. Odos batams su visais priedais—puspadžiais, vitpadžiais, odinio pamušalo. Įpilų—iš Austrlijos. Laikrodžių. Importuojame patys—be tarpininkų, todel daugelį prekių galime pasiūlyti pirkėjams žymiai pigesne kaina, pavyzdžiui, austriški deimanto stiklui pjauti rėztukai, plaukams kirpti mašinėlės ir "Solingen" vok. skustuvus savo klijentams parduodame tik už $1.75 už štuką.
Atkreipiame dėmesį į mūsų standartinių siuntinių vertingumą pagal jų žemas kainas, ypač **vaistų, siuvamų mašinų, akordionų ir maisto, siunčiamų per EUROPĄ.**
Siuntiniai priimami kasdien nuo 8:30 ryto iki 6:30 val. vakaro o šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
ADRESAI:
397 A West Broadway, SO. BOSTON 27, Mass. AN 8-2718
6 John St., WATERBURY, Conn., PL 6-6766
Sav. Mykolas GURECKAS.

SPECIALUS ALIEJAUS KROSNIŲ PARDAVIMAS
TAUPYK PINIGUS — TAUPYK DARBĄ
Nebekask anglių ilgiau, kai gali turėti naują, automatišką aliejaus krosnį su 3 kontrolėmis — 275 galionų aliejaus talpą visiškai įtaisytą už specialinę pardavimo kainą, tiktai

Visiškas Įtaisymas **$245**
Kol kainos dar nepakilo.
2 METAI GARANTIJOS motorui
PASAUK DABAR ☞ GE 6-1204
FORTUNA FUEL CO.
45 DORSET STREET —:— DORCHESTER, MASS.

℞ **The Apothecary**
Lietuviška Tikra Vaistinė
Parduodame tiktai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.
Turime vaistų ir vitaminų persiuntimui į Lietuvą ir kitus kraštus, kaip penicilliną, streptomiciną, rimifoną, ir vaistų nuo reumatizmo, atraičio, strėnų gėlimo ir kitų ligų. Jei reik vaistų—eikit į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.,
382a W. BROADWAY, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.
Telefonas AN 8-6020
Nuo 9 ryto iki 8 val. vak. išskyrus šventadienius, ir sekmad.

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
390 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas RUSIJOS valdomas sritis.
iš naujų rubų, avalynės, medžiagų, maisto, vaistų ir kitko. Visas išlaidas ir SSSR muitą apmoka siuntėjas.
VAISTUS, MEDŽIAGAS, ODAS GALIMA PIGIAU PIRKTI ŠIOJ ĮSTAIGOJE. PRAŠYKITE KATALOGŲ.
Iš toliau siųskite siuntinius mūsų viršuj nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašį ir aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perpakavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.
Atsiųsti paštu siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku.
Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų siuntinius.
ĮSTAIGA LIETUVIŠKA, KREIPKITĖS LIETUVIŠKAI
Visi siuntėjai įsitikino, kad mūsų įstaiga greičiausiai patarnauja ir persiunčia siuntinius. SIUNTINIAI APDRAUSTI.
Siunčiame su Inturisto įgaliojimais.
Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 val. po pietų.
VEDĖJAS: JONAS AIDOMONIS

Jei Jums Reikia
Įsigyti namus, apdrausti turtą, užpildyti mokestines formas (Inc. Tax) ar Notaro patarnavimai,
kreipkitės į
KALVAITĮ IR STELMOKĄ — — BALTIC REALTY
Real Estate ir Insurance Brokerius
389 W. Broadway, So. Boston
Tel. AN - 8 - 6030

V. Vadeiša
ODA SIUNTINIAMS
Parduodu pirmos rūšies odą, aulelius, gatavus batus tinkamus siuntimui, padus, vitpadžius siuntiniams nupiginta kaina.
Atlieku visus batsiuvio darbus greit, sąžiningai ir duodu patarimus apie odas. Adresas:
173 Eighth St., So. Boston
nuo 7 ryto iki 7 val. vak, išskyrus trečiadienius ir sekmadienius.
Telefonas: AN 8-0055

Charles J. Kay
(KUČINSKAS)
Lietuvis Plumberis
Atlieka visokius "plumbing"—aliejaus ir gazo vamzdžių įvedimo ir taisymo darbus. Kainos prieinamos. Pirm negu ką darote, paskambinkit, pakiauskit mūsų kainų.
Telefonas CO 5-5839
12 Mt. Vernon, Dorshester, Mass.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS
Kas sekmadienį, 12.00 val. So. Bostone, L ir 4th St. BAŽNYČIOJE įvyksta pamaldos lietuviams protestantams. Pamaldas laiko teologas A. JURĖNAS.
A. Jurėnas yra Harvardo universiteto doktorantas ir verči Šv. Raštą į lietuvių kalbą.

NAMŲ SAVININKAMS
Pentiname namus iš lauko ir vidaus; apkalame šingeliais; sutaisome pijazus ir dengiam bei taisom stogus. Prašom kreiptis:
John Petrus
14 Gartland Street
Jamaica Plain, Mass.
Tel.: JA 4-4576

APSIDRAUSK NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ
Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreiptis :
BRONIS KONTRIM
Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

IŠNUOMUOJAMI KAMBARIAI
Išnuomuojami 2 atskiri kambariai. Galima naudotis virtuve ir kt. patogumais. Pageidaujama vyrai. Tel. MI 6-7288 arba
61 Rangeley Rd.
Arlington, Mass. (41)

Peter Maksvytis
CARPENTER & BUILDER
Atliekam visokius namų taisymo darbus iš lauko ir viduje: pijazas, langus, duris, grindis, laiptus, dedame aliuminijaus langus ir duris, darome virtuvės kabinetus ir kitokius vidaus įrengimus. Naujiems pastatams turime įvairių standartinių projektų. Darbas garantuotas. Pasaukite dėl įkainavimo.
925 E. 4th St., So. Bostone
Tel. AN 8-3630

Kas perka ar parduoda namus, ūkius, biznius kreipkitės į
Praną Lembertą
REALTOR
597 E. BROADWAY
SO. BOSTONE
Šaukit nuo 9 iki 7 v. vak.
Tel.: AN 8-7031
o kitu laiku: AN 8-0699

RADIO PROGRAMA
Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1360 ki lociklų, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3 val. dieną. Perduodamos lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės Pasaka.
Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 East Broadway, So. Bostone. Tel. AN 8-0489. Ten gausamas ir "Keleivis."
Steponas Minkus.

DR. D. PILKA
Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8
546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas AN 8-1320

Tel. AV 2-4026
Dr. John Repshis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedeliomis ir Šventadieniais: pagal susitarimą
495 Columbia Road
Arti Upham's Corner
DORCHESTER, MASS.

Tel. AN 8-2712 irba BI 4-9013
Dr. J. C. Seymour
(LANDMUS)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius
VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8
534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. AN 8-2805
Dr. J. L. Pasakarnis
Dr. Amelia E. Rudd
OPTOMETRISTAI
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 6 vakaro.
Seredomis—ofisas uždarytas.
447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. AN 8-0948

KETVIRTIS & CO.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

FLOOD SQUARE HARDWARE CO.
Savininkas A. J. Aleknа
628 East Broadway
South Boston 27, Mass.
Telefonas AN 8-4148
Benjamin Moore Maliavos
Popieros Sienoms
Stiklas Langams
Visokie Reikmenys Namams
Reikmenys Plumberiams
Visokie Geležies Daiktai